

**UCHWAŁA NR XXV/192/2021
RADY GMINY W TRZEBIECHOWIE**

z dnia 19 listopada 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata
2021-2026.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021 – 2026, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trzebiechów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

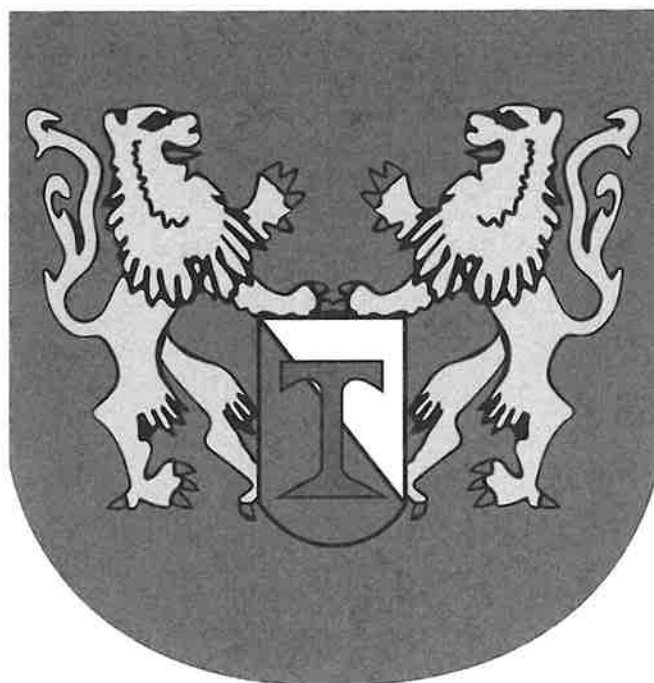

Rafał Cwiertniewicz

UZASADNIENIE

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 16 b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021-2026 wyznacza cele strategiczne i działania, których osiągnięcie w znaczący sposób może przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej. Gminna Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów z zakresu polityki społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji rządowej, samorządowej i partnerów społecznych w tym organizacji pozarządowych.

Załącznik
do uchwały XXV/192/2021
Rady Gminy w Trzebiechowie
z dnia 19 listopada 2021 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY TRZEBIECHÓW NA LATA 2021-2026

Trzebiechów 2021

Spis treści

Spis treści	2
I. Wstęp	3
II. Charakterystyka gminy Trzebiechów	5
II.1. Infrastruktura społeczna gminy	7
II.1.1. Placówki oświatowe	7
II.1.2. Organizacje społeczne	9
II.1.3. Instytucje kultury	10
II.1.4. Opieka zdrowotna	12
II.1.5. Gospodarka mieszkaniowa	14
II.1.6. Uwarunkowania gospodarcze	16
II.2. Demografia – procesy ludnościowe	19
II.3. Bezrobocie i rynek pracy	21
II.4. Pomoc społeczna	24
II.4.1. Beneficjenci pomocy społecznej	25
II.4.2. Pomoc w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych	27
II.4.3. Powody korzystania z pomocy społecznej	31
II.4.4. Wspieranie rodziny	33
II.4.5. Świadczenia i usługi opiekuńcze	40
II.4.6. Bezpieczeństwo mieszkańców oraz przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom	45
III. Ocena problemów społecznych w gminie na podstawie przeprowadzonych badań	50
IV. Zjawisko wykluczenia społecznego w gminie Trzebiechów	58
V. Uszczegółowienie problemów społecznych w kontekście celów	60
VI. Cele strategiczne i operacyjne	64
VII. Spójność z dokumentami strategicznymi	65
VIII. Analiza SWOT	66
IX. Misja i wizja	67
X. Kierunki interwencji	68
XI. Monitoring i Ewaluacja	77

I. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021 - 2026 wynika z art. 16b i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.). Zgodnie z treścią tego przepisu do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja dokumentu ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, mających na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021 - 2026 wyznacza główne kierunki działań dla samorządu i mieszkańców, zmierzające do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, zwłaszcza w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i ograniczania negatywnych zjawisk społecznych.

Dokument został opracowany w celu poprawy funkcjonowania gminy w sferze społecznej. Zakłada realizację założeń, które pozwolą zminimalizować negatywne skutki zmian zachodzących w społeczeństwie. Zaplanowane w ramach Strategii działania ukierunkowane zostały na poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocnienie spójności społecznej, wyrównywanie szans oraz wzmocnianie kapitału społecznego, a także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, mających przyczynić się do polepszenia warunków życia mieszkańców, w szczególności osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz mogących wpływać na pogłębianie integracji społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021 - 2026 ma charakter kilkuletni. Posiada umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie gminy, powiatu, regionu. Wyznacza kierunki działań w obszarze społecznym, a w szczególności w ramach działań skierowanych na przezwyciężenie występujących problemów i deficytów społecznych.

Dokument składa się z kilku części. Przedstawiono w nim charakterystykę gminy, w tym potencjał społeczny, kulturowy i przyrodniczy, uwarunkowania demograficzne i gospodarcze w gminie oraz zobrazowano obszary związane z rynkiem pracy i pomocą społeczną. Postawiono diagnozę i scharakteryzowano oraz opisano zjawisko wykluczenia społecznego. Wyznaczono także cele do realizacji w kolejnych latach. Dokonano analizy SWOT oraz określono zasady monitoringu i ewaluacji.

Misja Strategii sprowadza się do stworzenia mieszkańcom Trzebiechowa odpowiednich warunków do życia i rozwoju, poprzez zapewnienie wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym, otoczenie opieką rodziny przeżywające trudności, rozszerzenie oferty adresowanej do seniorów, dzieci, rodzin, osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Powinno się to odbywać przy jednoczesnym przeciwdziałaniu zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Zrównoważony rozwój gminy będzie możliwy, jeśli występujące problemy społeczne będą kontrolowane. Działania samorządu na rzecz społeczności lokalnej zaplanowane w ramach wdrażania Strategii powinny zmierzać do kreowania lokalnej polityki społecznej w powiązaniu z polityką gospodarczą gminy w sposób odpowiadający potrzebom mieszkańców. Za priorytet w kolejnych latach należy uznać pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i ochronę przed pogłębianiem się niekorzystnych zjawisk społecznych.

II. Charakterystyka gminy Trzebiechów

Gmina Trzebiechów jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa lubuskiego, w powiecie zielonogórskim. Obszar gminy Trzebiechów zajmuje powierzchnię 8.099 ha i graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi: od północnego zachodu z gminą Sulechów, od południowego zachodu z gminą Zabór, od północnego wschodu z gminą Kargowa, a od południowego wschodu z gminą Bojadła.

Mapa 1 Położenie gminy Trzebiechów

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Trzebiechów, s. 9.

W skład gminy wchodzi dziesięć sołectw, do których należą: Borek, Gębice, Ledno-Głęboka, Głuchów, Mieszkowo, Ostrzyce, Podlegórz, Radowice, Swarzynice i Trzebiechów. Siedzibą gminy jest sołectwo Trzebiechów. W 2020 r. gminę zamieszkiwało 3 343 mieszkańców, w tym 1 701 mężczyzn i 1 642 kobiety. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 41 osób/m². Największe pod względem ludności miejscowości to Trzebiechów (1 022 mieszkańców), Swarzynice (616 mieszkańców) oraz Głuchów (433 mieszkańców).

Południową i zachodnią granicę gminy wyznacza rzeka Odra, pozostałe zaś granice z uwagi na brak naturalnych barier mają sztuczny charakter. Prawie cały obszar gminy Trzebiechów leży na terenie Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej w mikroregionie zwany Kotliną Kargowską. Jedynie północne jej krańce stanowią skraj wysoczyzny lubuskiej.

Rzeka Obrzyca

Źródło: <https://trzebiechow.pl/> (dostęp: 7.07.2021 r.)

Gmina Trzebiechów charakteryzuje się dobrymi warunkami dla rozwoju turystyki. Wielką atrakcją mogą stanowić również zabytki architektury, m.in. neoklasycystyczny pałac, neoklasycystyczna świątynia w Trzebiechowie oraz niedawne wielkie odkrycie - kompleks sanatoryjny (obecnie Dom Pomocy Społecznej w Trzebiechowie). Kolejnym zabytkiem jest wspaniały kościół w Podlegórzcu wybudowany w stylu neoromańskim z zachowaniem większości kanonów architektonicznych dla stylu romańskiego z jednymi z najpiękniejszych witraży w Diecezji oraz cmentarz z rodzinnym grobowcem książąt Reussów położony na uroczym wzgórzu, górującym nad doliną Obrzyca. Wieś Podlegórzc położona na pięknych wzgórzach to dawne tereny, gdzie uprawiano winną latorośl. Gmina stara się odtworzyć tradycje winiarskie na tym terenie czego przykładem jest powstała tam mini winnica z domkiem winiarza.

Kompleks pałacowo-parkowy w Trzebiechowie

Źródło: <https://cms.ziemialubuska.pl/> (dostęp: 5.07.2021 r.)

Priorytetem władz gminnych Trzebiechowa jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy. W ostatnich latach gmina podjęła wiele działań na różnych płaszczyznach zmierzających do poprawienia warunków życia mieszkańców, od profilaktyki zdrowotnej, organizacji imprez kulturalno-sportowych, poszerzenia oferty edukacyjnej, poprawy bezpieczeństwa publicznego do inwestycji infrastrukturalnych.

W 2020 r. w gminie Trzebiechów funkcjonowały następujące jednostki:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Edukacyjny
- Żłobek Gminny
- Trzebiechowski Ośrodek Kultury im. Tadeusza Wojtera
- Gminna Biblioteka Publiczna
- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

II.1. Infrastruktura społeczna gminy

II.1.1. Placówki oświatowe

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należą sprawy edukacji publicznej. Na terenie gminy Trzebiechów w roku szkolnym 2020/2021 funkcjonowały

następujące placówki oświatowe:

- Zespół Edukacyjny w Trzebiechowie, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II i Przedszkole Publiczne.
- Żłobek Gminny (powstał 1 września 2020 r.).

W roku szkolnym 2020/2021 Zespół Edukacyjny zatrudniał łącznie 46 pracowników, w tym 33 nauczycieli oraz 13 pracowników obsługi. Liczba etatów wynosiła 43,93. W placówce funkcjonowało 13 oddziałów szkolnych oraz 3 oddziały przedszkolne. W Szkole Podstawowej naukę rozpoczęło 258 uczniów, a w Przedszkolu Publicznym - 61 dzieci.

Liczba uczniów i nauczycieli w placówkach oświatowych w gminie Trzebiechów

Placówka	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Pozostali pracownicy
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II	13	258	33	13
Przedszkole Publiczne	3	61		
Żłobek Gminny	1	18	4	2

Źródło: Raport o stanie Gminy Trzebiechów za rok 2020, s. 31-32.

System oświaty w gminie, w zależności od potrzeb podlega reorganizacji, infrastruktura oświatowa jest modernizowana przede wszystkim w celu poprawy funkcjonalności i bezpieczeństwa. Placówki zapewniają dzieciom i uczniom dostęp do świetlicy, biblioteki, boisk sportowych oraz stwarza możliwość udziału w zajęciach pozalekcyjnych. W placówce prowadzone są innowacje pedagogiczne na poziomie przedszkolnym i szkolnym. Uczniowie objęci są opieką pedagoga szkolnego, psychologa i logopedy. We wszystkich grupach przedszkolnych odbywało się nauczanie języka angielskiego. Uczniowie mający trudności w nauce objęci byli dodatkowymi zajęciami wyrównawczymi. Jednocześnie stworzono uczniom możliwość rozwijania własnych zainteresowań i zdolności w postaci zajęć pozalekcyjnych, tj. koła zainteresowań, konsultacje przedmiotowe, zajęcia rozwijające zdolności, zajęcia specjalistyczne.

Zespół Edukacyjny realizuje liczne projekty edukacyjne współfinansowane ze środków zewnętrznych. W 2020 r. pozyskał fundusze w wysokości 89 516,60 zł na realizację projektu „Przedszkolakiem dobrze być w Trzebiechowie”, w ramach którego doposażono nowo powstałe przedszkole w meble oraz pomoce dydaktyczne. W ramach projektu realizowane były

również zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, taneczne i zajęcia z gimnastyki korekcyjnej¹.

1 września 2020 r. utworzono w Trzebiechowie Żłobek Gminny. W 2020 r. do żłobka uczęszczało 18 dzieci, w tym 11 dziewczynek i 7 chłopców. Żłobek zatrudniał 4 opiekunki oraz dwóch pracowników obsługi. Liczba etatów wynosiła 4,625. Od września 2020 r. w żłobku realizowany jest projekt „Nowe miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 w Trzebiechowie”. W ramach projektu wyposażono nowo powstały żłobek w meble, zabawki i pomoce dydaktyczne. Zakupiono również sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania placówki.

Dodatkowo w gminie Trzebiechów funkcjonuje także Niepubliczne Przedszkole „Kraina Marzeń” w Swarzynicach.

II.1.2. Organizacje społeczne

Działalność organizacji pozarządowych stanowi dla mieszkańców gminy ważny obszar, w którym rozwija się ich aktywność społeczna, kulturalna i sportowa. Na terenie gminy aktywne są cztery organizacje społeczne.

Program współpracy gminy Trzebiechów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020 przyjęty został uchwałą nr X/88/2019 Rady Gminy w Trzebiechowie z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie programu współpracy Gminy Trzebiechów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020.

W 2020 r. na wsparcie zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe na terenie gminy Trzebiechów przeznaczono kwotę w wysokości 30 000,00 zł. W 2020 r. Wójt Gminy ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadań samorządu gminy w zakresie upowszechniania i rozwoju kultury fizycznej i sportu. W ramach konkursu wpłynęła jedna oferta na realizację zadania „upowszechniania sportu poprzez propagowanie sportu, jako

¹Raport o stanie Gminy Trzebiechów za rok 2020, s. 35.

zdrowego stylu życia, aktywnej formy spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży na terenie Gminy Trzebiechów w dyscyplinie – piłka nożna”. Wsparcie finansowe otrzymał Gminny Klub Sportowy „Piast-Parkovia” w wysokości 30 000,00 zł. Kwota dotacji została w całości wykorzystana i rozliczona.

Funkcjonowanie organizacji społecznych na obszarze gminnym ma bardzo ważne znaczenie w kontekście rozwoju społeczno-gminnego. Organizacje NGO pełnią istotną rolę w zapewnianiu mieszkańcom dostępu do kultury, rekreacji czy udzielania im potrzebnego wsparcia. Warto podkreślić, że w tego typu działalności angażują się bardzo często ludzie z pasją, wrodzoną empatią, którzy bezinteresownie poświęcają swój czas na realizację działań niosących pozytywne rezultaty. Dlatego tak ważne jest docenienie ich pracy oraz dobrze układająca się współpraca z samorządem lokalnym. Organizacje potrzebują wsparcia, aby ich działalność była owocna i pożyteczna. Stworzy to dogodne warunki do rozwoju społecznego różnych grup mieszkańców gminy.

II.1.3. Instytucje kultury

Kluczowym ośrodkiem kulturalnym w gminie jest **Trzebiechowski Ośrodek Kultury im. Tadeusza Wojtera**. Przedmiotem działania Trzebiechowskiego Ośrodka Kultury jest prowadzenie działalności o charakterze użyteczności publicznej, której celem jest zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury i edukacji kulturalnej. W 2020 r. ośrodek zatrudniał na umowę o pracę 6 osób.

TOK corocznie organizuje wiele działań z zakresu kultury i edukacji kulturalnej. Stanowi główne centrum kultury w gminie, gdzie realizowane są różnego rodzaju zajęcia, warsztaty, wydarzenia skierowane do różnych grup odbiorców. TOK organizuje zajęcia w czasie ferii i wakacji dla dzieci, w roku szkolnym prowadzi różnego rodzaju warsztaty dla najmłodszych, a także organizuje imprezy okolicznościowe (np. bale karnawałowe, turnieje sportowe). Od kilku lat w ośrodek organizuje dla mieszkańców kino TOKowe, w którym wyświetlane są filmy dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W 2020 r. realizował również projekt „Uczymy się seniora” oraz w czasie pandemii przedsięwzięcia z zakresu upowszechniania edukacji kulturalnej w sieci. W ramach promocji regionu pracownicy TOK-u opracowali cykl filmów na temat historii gminy Trzebiechów i umieścili je na portalach społecznościowych (publikacje

4 filmów w ramach cyklu „historyczne czwartki”). Również w 2020 r. został zorganizowany i przeprowadzony kurs komputerowy dla seniorów.

Trzebiechowski Ośrodek Kultury współpracuje ze wszystkimi sołectwami gminy Trzebiechów organizując i współorganizując imprezy w terenie oraz w formie online. Ponadto współpracował z Ochotniczą Strażą Pożarną, Kołami Gospodyń Wiejskich, Radami Sołeckimi, Gminnym Kołem Emerytów i Rencistów. Współpracował również z Domami Kultury w gminach sąsiednich, tj. w Kolsku, Bojadłach, Kargowej i Sulechowie oraz z Domem Pomocy Społecznej, Przedszkolami i Zespołem Edukacyjnym w Trzebiechowie.

Działalność kulturową oraz edukacyjną w gminie realizuje również **Gminna Biblioteka Publiczna**, która działa głównie w zakresie upowszechniania czytelnictwa na terenie gminy. W 2020 r. biblioteka otrzymała dofinansowanie na zakup nowości wydawniczych w ramach programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”. Otrzymała środki finansowe w wysokości 1 550,00 zł na zakup książek drukowanych oraz 625,00 zł na zakup kodów umożliwiających dostęp do platformy Legimi, z której korzystają czytelnicy biblioteki. W ramach dotacji wykupiono 20 kodów, które są co miesiąc udostępniane czytelnikom w zależności od potrzeb. Kody umożliwiają dostęp do ok. 60 tys. książek dostępnych w wersji elektronicznej (e-booki).

W 2020 r. biblioteka przystąpiła do kolejnej edycji Programu Instytutu Książki pn. „Mała książka, wielki człowiek”, a także złożyła deklarację przystąpienia do projektu „Liga eSzkola NUTS 3”, którego celem jest podniesienie kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć szkoleniowych. Projekt jest skierowany do dzieci i młodzieży w wieku 10 – 18 lat. Ze względu na stan epidemiologiczny jego realizacja została przełożona.

Gminna Biblioteka Publiczna kontynuuje automatyzację prac bibliotecznych za pomocą elektronicznego, zintegrowanego systemu bibliotecznych Mak+, stworzonym i rozwijanym przez Instytut Książki. Biblioteka prowadzi swoją stronę internetową www.bibliotekatrzebiechow.pl. Gminna Biblioteka Publiczna w Trzebiechowie w 2020 r. współpracowała z czytelnikami należących do specjalnych grup użytkowników (niepełnosprawnych, seniorów). Biblioteka współpracuje z Domem Pomocy Społecznej w Trzebiechowie, poprzez wypożyczanie literatury oraz czasopism pensjonariuszom. Dużym zainteresowaniem wśród osób starszych cieszy się forma, tzw. „Książka na telefon”.

W 2020 r. w Gminnej Bibliotece Publicznej znajdowało się łącznie 13 109 woluminów. Wypożyczono na zewnątrz 7 636 książek, a udostępniono na miejscu 300 pozycji bibliotecznych. Odnotowano 249 czytelników, z czego 103 stanowiły osoby uczące się i 76 osoby pracujące.

Dane dotyczące Gminnej Biblioteki Publicznej w Trzbiechowie

Wyszczególnienie	2020
Liczba pozycji bibliotecznych	13 109
Liczba wypożyczeń księgozbioru	7 636
Liczba udostępnień księgozbioru na miejscu	300
Liczba czytelników	249
Liczba odwiedzających Bibliotekę	5 551
Liczba zakupionych książek	278

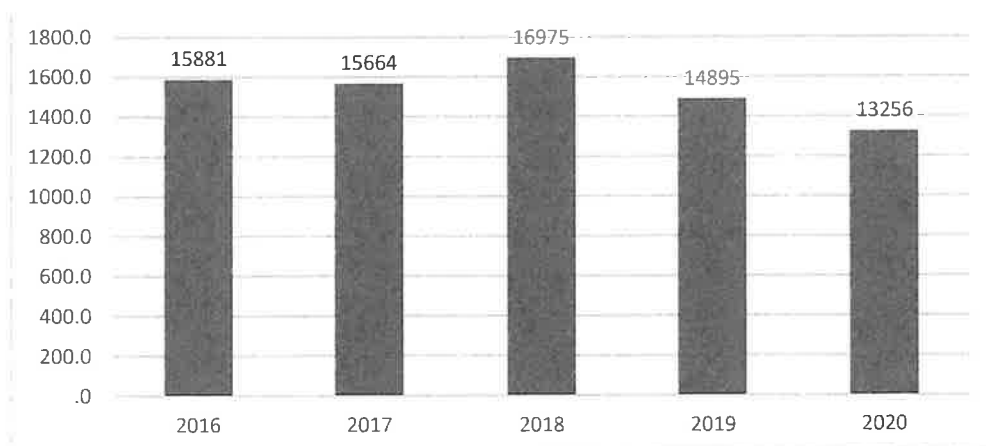
Źródło: opracowanie własne, dane z Gminnej Biblioteki Publicznej w Trzbiechowie

II.1.4. Opieka zdrowotna

Zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców, w tym sprawy ochrony zdrowia. Zadaniem gminy jest więc zabezpieczenie dostępności do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa i ginekologii oraz stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Podstawową opiekę medyczną na terenie gminy pełni Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej s.c. Ośrodek zdrowia świadczy usługi podstawowej opieki zdrowotnej na podstawie umowy z Lubuskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ. Usługi te obejmują świadczenia lekarza rodzinnego oraz 3 pielęgniarek. W budynku przychodni znajduje się także gabinet stomatologiczny.

Liczba udzielonych porad lekarskich w gminie na przestrzeni ostatnich lat maleje. Najwięcej w analizowanym okresie lat 2016-2020 udzielono porad lekarskich w 2018 r. (16 975 porad). Od tego roku liczba porad systematycznie malała, przyjmując w 2020 r. wartość 13 256 porad. Sytuacja ta może wynikać ze stanu epidemicznego kraju, w czasie którego dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej był ograniczony.

Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie jest w stałym kontakcie z ośrodkiem zdrowia w Trzebiechowie oraz innymi instytucjami ochrony zdrowia. Przedstawiciel służby zdrowia (lekarz rodzinny) jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego i bierze udział w pracach i monitorowaniu sytuacji dotyczącej przemocy domowej i/lub zachowań dysfunkcyjnych w rodzinach.

W 2020 r. w ramach działań profilaktycznych gmina sfinansowała szczepionki HPV dla 9 dziewczynek oraz wyjazdy 30 kobiet na badania cytologiczne oraz zakupiła 30 szczepionek przeciwko grypie dla seniorów z terenów gminy Trzebiechów na kwotę 1 350,00 zł.

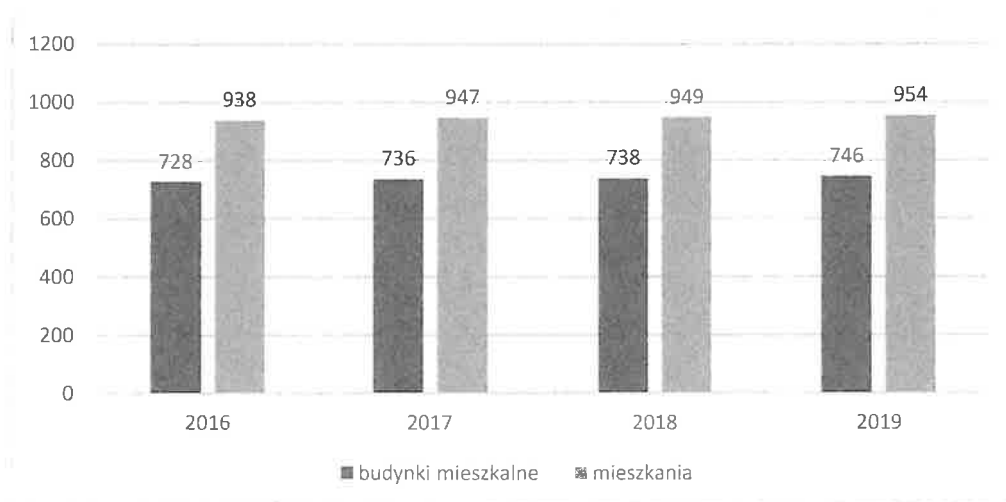
Od stycznia 2021 r. Gmina Trzebiechów realizuje Program polityki zdrowotnej w zakresie szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Trzebiechów w wieku 65 lat i więcej. Głównym założeniem realizacji Programu jest profilaktyka polegająca na podawaniu zaktualizowanej szczepionki przeciwgrypowej, która ma przyczynić się do ograniczenia zachorowań na grypę, zmniejszenia śmiertelności związanej z jej powikłaniami, redukcji potencjalnych skutków społecznych i ekonomicznych grypy, a także ma przyczynić się do lepszego funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w warunkach pandemii.

II.1.5. Gospodarka mieszkaniowa

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się obiektów zbiorowego zamieszkania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej), pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, baraków i statków).

Na terenie gminy Trzebiechów w 2019 r. znajdowało się 746 budynków mieszkalnych i 954 nieruchomości (mieszkań). W przeciągu 4 lat przybyło 16 budynków mieszkalnych, co świadczy o rozwijającym się potencjale rozwojowym gminy pod względem zamieszkania. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 87 m².

Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań na terenie gminy Trzebiechów w latach 2016-2019

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne w 2019 r. 99,2% mieszkań przyłączonych było do wodociągu, 91,65% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 90,3% mieszkań posiada łazienkę, 81,3% ludności korzysta z centralnego ogrzewania, a 1,03% z gazu sieciowego.

Infrastruktura techniczna gospodarki mieszkaniowej w gminie Trzebiechów w latach 2016-2019 [%]

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
wodociągi	96,4	96,4	96,4	96,4
fazienka	88,5	88,6	88,6	88,7
centralne ogrzewanie	68,4	68,7	68,8	69,0

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Gmina Trzebiechów na dzień 31 grudnia 2020 roku była właścicielem 39 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 2071,75 m², 10 lokali użytkowych o łącznej powierzchni 729,82 m² oraz 33 budynków gospodarczych, w tym garaży o łącznej powierzchni 934,91 m². Lokale użytkowe znajdują się w Trzebiechowie, z kolei najwięcej lokali mieszkalnych znajduje się w Trzebiechowie, wLedno oraz w Swarzynicach, co prezentuje poniższa tabela.

Wykaz lokali mieszkaniowych i użytkowych w gminie Trzebiechów w 2020 r.

Miejscowość	Lokale mieszkalne		Budynki gospodarcze/garaże	
	ilość	pow. użytkowa w m ²	ilość	pow. użytkowa w m ²
Gębice	3	225,78	3	247,80
Głuchów	4	190,38	4	81,13
Ostrzyce	3	194,25	3	38,00
Głęboka	2	68,55	2	47,40
Trzebiechów	9	674,46	4	62,50
Ledno	9	312,16	7	203,25
Swarzynice	9	406,17	8	207,83

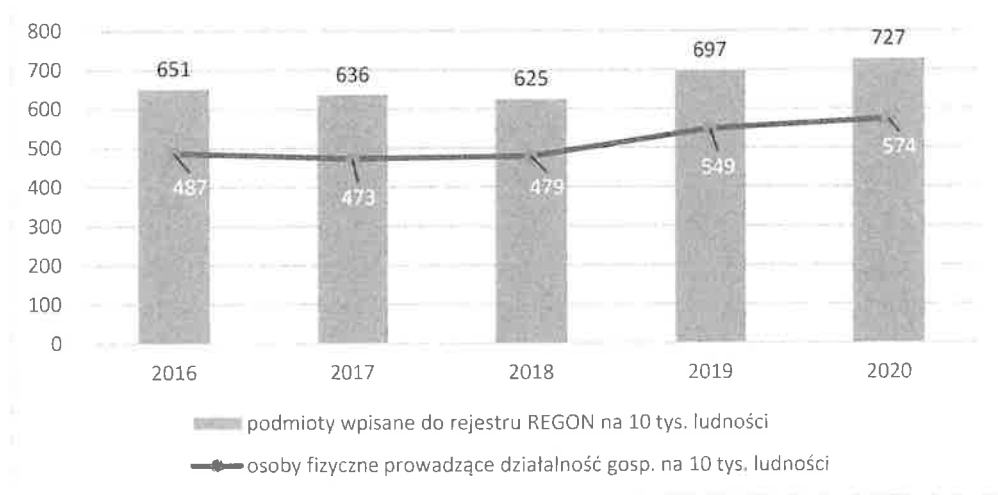
Źródło: Raport o stanie Gminy Trzebiechów za 2020 r., s. 21.

II.1.6. Uwarunkowania gospodarcze

Uwarunkowania gospodarcze, pod kątem opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, zależne są przede wszystkim od zasobów ludzkich zasilających rynek pracy, a zatem kapitału ludzkiego. Obok niego istotne znaczenie mają zasoby gospodarcze i ekonomiczne. Od kilku lat zauważa się w gminie intensywny rozwój pod względem gospodarczym i społecznym. Dokonywanych jest szereg inwestycji infrastrukturalnych, w których wykorzystuje się pozyskane środki zewnętrzne. Remontowane są drogi i nawierzchnie w sołectwach, budowane obiekty użyteczności publicznej, rozbudowuje się infrastruktura kulturalno-rekreacyjna. Realizowane są rewitalizacje różnych części gminy. Wszystkie te działania dążą do poprawy warunków życia mieszkańców, jak również wpływają na wzmocnienie potencjałów gminy.

Rozwój gospodarczy to również rozwój przedsiębiorczości. W gminie Trzebiechów w roku 2020 w rejestrze REGON na 10 tys. ludności zarejestrowanych było 727 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 574 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Liczba podmiotów ogółem na 10 tys. ludności w analizowanym okresie lat 2016-2020 zwiększyła się o 76 podmiotów. Z kolei liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne w porównaniu do roku 2016 uległa zwiększeniu o 167 podmiotów, co znaczy, że gmina stwarza dobre warunki do rozwoju i zakładania działalności gospodarczych.

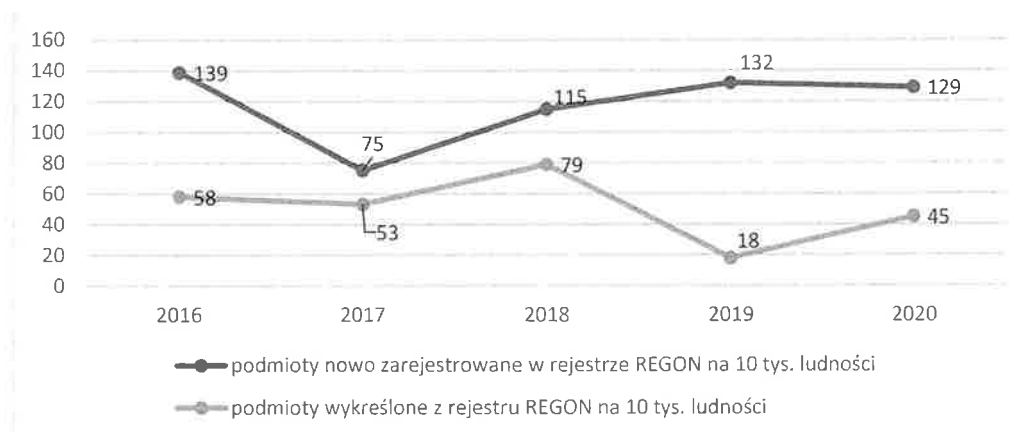
Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności w gminie Trzebiechów w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

W 2020 r. zarejestrowano 129 nowych podmiotów, a 45 podmiotów zostało wyrejestrowanych. W analizowanych latach 2016-2020 najmniej zarejestrowano podmiotów w 2017 r., a wyrejestrowano w 2019 r.

Liczba podmiotów zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

W 2020 r. zarejestrowano w gminie 14 nowych przedsiębiorców. Głównym przedmiotem działalności przedsiębiorców w 2020 r. było:

- przeładunek towarów w pozostałych punktach przeładunkowych - 6,
- wykonywanie instalacji elektrycznych – 1,
- ruchome placówki gastronomiczne – 1,
- działalność fotograficzna - 2,
- działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich - 1,
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych – 2,
- tynkowanie – 1,

W 2020r. najczęściej przedmiotem działalności wyrejestrowanych podmiotów było:

- działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni – 1,
- sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek – 1,
- transport drogowy towarów – 2,
- działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną - 1,
- rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych -1.

W 2020 r. 32 osoby zgłosiły zmiany w działalności gospodarczej, najczęściej zmiany

dotyczyły zakresu działalności, zmian formy opłacania podatku dochodowego, zmiany zamieszkania, udzielenie pełnomocnictwa, dodania nr. konta bankowego oraz podmiotu prowadzącego dokumentację rachunkową przedsiębiorcy. 8 działalności zostało zamkniętych, 8 przedsiębiorców zawiesiło działalność gospodarczą, z kolei 5 wznowiło swoją działalność.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Trzebiechów najwięcej jest podmiotów stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. W gminie przeważają mikro-przedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników. 9,4% podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 30,6% podmiotów, a 60,0% podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Trzebiechów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo (25,4%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22,2%).

W kontekście rozwoju gospodarczego należy jednak pamiętać również o osobach, które nie wykazują się przedsiębiorczością i zaangażowaniem w podejmowanie pracy zawodowej, a w efekcie pozostają bezrobotne. Brak chęci do podejmowania pracy zawodowej oraz przekwalifikowania zawodowego może wynikać z braku wiedzy na temat zakładania działalności gospodarczej, nieznajomości przepisów, trudności w pozyskaniu dofinansowania lub niskiej motywacji do otwarcia własnej działalności gospodarczej. Dodatkowym aspektem hamującym przedsiębiorczość może być bierność społeczna, rozumiana jako brak wiedzy na temat możliwości społecznych i potencjałów gminy. To ważne, aby zwracać uwagę na gospodarcze i naturalne potencjały gminy, po to by dysponować adekwatnymi przesłankami do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej dla mieszkańców, a także celem zachęcenia zewnętrznych inwestorów oferujących nowe miejsca pracy. Organem, który oferuje swoją pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej i rozwijaniu przedsiębiorczości mieszkańców, a także uczestniczy w aktywizacji do podejmowania pracy zawodowej, może być samorząd lokalny, jako przedstawiciel administracji samorządowej, który podejmuje już działania na rzecz dalszej poprawy komunikacji (dróg dojazdowych) oraz dostępu do szerokopasmowego Internetu.

II.2. Demografia – procesy ludnościowe

W 2020 r. gminę Trzebiechów zamieszkiwało 3 343 mieszkańców, w tym 1 642 kobiety (49,12%) oraz 1 701 mężczyzn (50,88%). Mieszkańcy gminy Trzebiechów zawarli w 2019 r. 16 małżeństw, co odpowiada 4,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. W tym samym okresie odnotowano 1,6 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Z kolei w 2020 r. na terenie gminy Trzebiechów urodziło się 43 dzieci, zmarło 60 osób, 21 osób zawarło związek małżeński. 30,4% mieszkańców gminy jest stanu wolnego, 55,8% żyje w małżeństwie, 4,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 7,9% to wdowy/wdowcy².

W ostatnich latach zauważa się powolny, lecz systematyczny odpływ ludności z gminy. W roku 2016 gminę zamieszkiwało 3 427 osób, a w 2020 r. o 84 osoby mniej. Spadek ogólnej liczby ludności jest zjawiskiem charakterystycznym dla większości gmin w Polsce, z uwagi na ujemny przyrost naturalny. W 2020 r. na 3 343 wszystkich mieszkańców gminy 60,51% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, 19,68% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym, a 19,80% ludności stanowiły osoby starsze w wieku poprodukcyjnym. Z poniższego zestawienia widać, że w analizowanych latach 2016-2020 zwiększyła się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejszyła się liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

Liczba osób w grupach funkcjonalnych w latach 2016-2020

Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2016	3 427	19,90	682	62,77	2 151	17,33	594
2017	3 446	20,08	692	61,55	2 121	18,37	633
2018	3 426	20,11	689	61,00	2 090	18,88	647
2019	3 371	19,64	662	60,90	2 053	19,46	656
2020	3 343	19,68	658	60,51	2 023	19,80	662

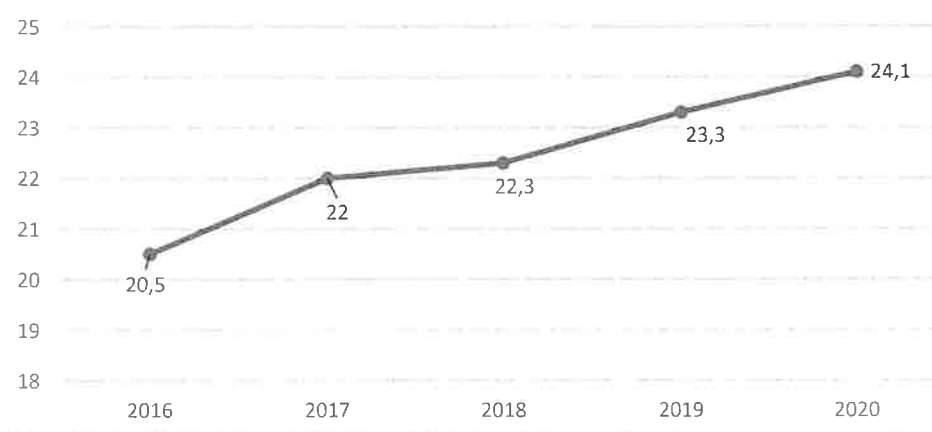
Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

² <https://www.polskawliczbach.pl/>

Zjawisko zachodzących zmian demograficznych w kontekście starzenia się społeczeństwa i ogólnego spadku ludności gminy zostało zasygnalizowane również w *Strategii Rozwoju Gminy Trzebiechów na lata 2015-2022*. Biorąc pod uwagę dane z „Prognozy ludności na lata 2014-2050” oraz dane demograficzne w podziale na poszczególne grupy wiekowe, należy spodziewać się pogłębienia w kolejnych latach zjawiska spadającej liczby urodzeń, przy jednoczesnym wydłużaniu się długości życia, co powoduje wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.

Wskaźnik obciążenia demograficznego, liczonego jako stosunek ludzi w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, dla gminy Trzebiechów wykazuje tendencję wzrostową, co potwierdza wzrost liczby osób starszych i zjawisko wydłużania się życia mieszkańców gminy. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł w ostatnich 5 latach o 3,6 punkty procentowe, przyjmując w 2020 r. wartość 24,1. Proces starzenia się społeczeństwa stanowi tendencję ogólnopolską. Osób starszych przybywa w stosunku do liczby urodzeń. W efekcie zjawisko starzenia się społeczeństwa i wzrost osób w wieku poprodukcyjnym będzie wymuszało na samorządach podjęcie lub wzmocnienie odpowiedniej polityki społecznej, ukierunkowanej na potrzeby osób starszych, w tym zapewnienie usług opiekuńczych, opieki całodobowej lub wsparcia w formie centrów integracji, domów seniora, klubów aktywności dla osób starszych.

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Trzebiechów w latach 2016-2020

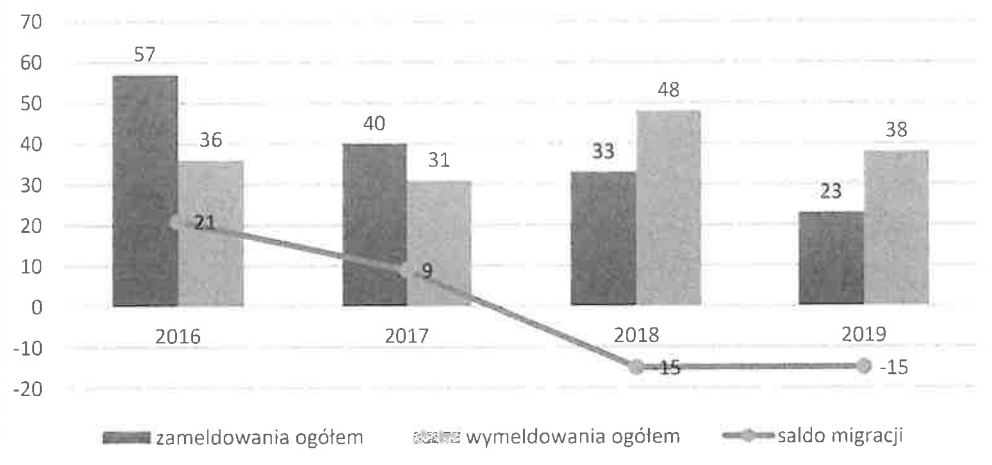

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Niekorzystnie, z punktu widzenia sytuacji demograficznej gminy, przedstawia się również saldo migracji mieszkańców. Od 2018 r. przyjmuje ono wartość ujemną (-15). Również

w 2020 r. odnotowano ujemne saldo migracji na poziomie -15. W analizowanym okresie odnotowuje się systematyczny odpływ liczby ludności, co jest zjawiskiem niepokojącym w kontekście rozwoju gospodarczego gminy.

Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w latach 2016-2019

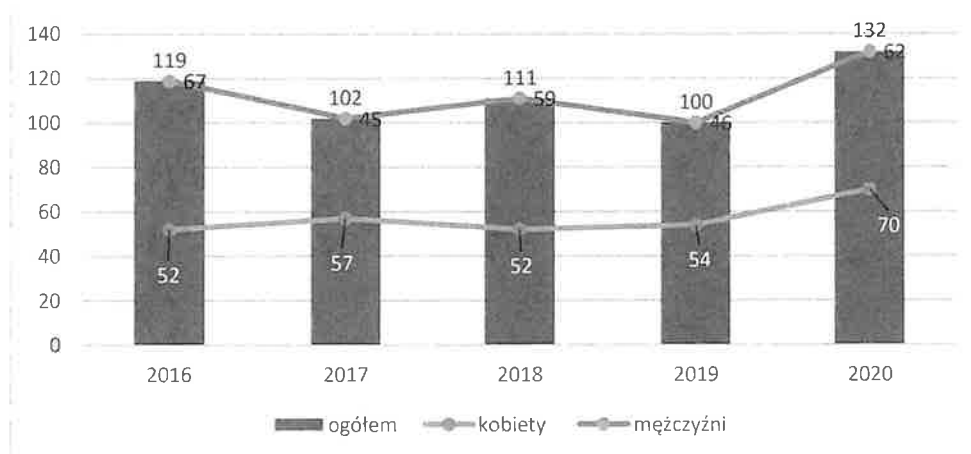
Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Aby zapobiec kontynuacji niekorzystnego trendu w zakresie migracji w gminie, konieczne jest oferowanie korzystnych warunków dla rozwoju mieszkańców. Zadawalające warunki bytowe to przede wszystkim walory społeczne, jak i gospodarcze, które wzajemnie oddziałują na siebie i stymulują do pozytywnych zmian w obrębie gminy, a także przekładają się na zwiększenie jakości życia mieszkańców.

II.3. Bezrobocie i rynek pracy

W 2020 r. w gminie Trzebiechów odnotowano 132 osoby bezrobotne, w tym 70 kobiet i 62 mężczyzn. Analiza danych pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w gminie utrzymała się do roku 2019 na porównywalnym poziomie. W 2020 r. w wyniku sytuacji epidemicznej kraju nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych w gminie o 32 osoby w porównaniu z 2019 r. Nowe osoby bezrobotne, które utraciły w 2020 r. zatrudnienie to 16 mężczyzn i 16 kobiet.

Liczba bezrobotnych osób w gminie Trzebiechów w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zjawisko pandemii COVID-19 spowodowało wzrost ogólnego poziomu bezrobocia w całym kraju. W Polsce w grudniu 2020 r. stopa bezrobocia wynosiła 6,2%, w województwie lubuskim 5,8%, a w powiecie zielonogórskim 7%. W gminie Trzebiechów w wyniku sytuacji epidemicznej odnotowano wzrost liczby osób bezrobotnych, co może świadczyć o pogarszającej się sytuacji na rynku zatrudnienia. Jednakże dane za 2021 r. pokazują, że sytuacja na rynku pracy w województwie poprawia się, co korzystnie wpływa na stabilizację rynku pracy i prowadzenia działalności gospodarczych. Sytuacja wielu mniejszych pracodawców z terenu gminy nadal jest trudna i wciąż bardzo niestabilna, co w efekcie może przyczynić się do wzrostu poziomu bezrobocia w gminie. Niewątpliwie należy ten proces analizować i w razie konieczności podjąć odpowiednie środki wsparcia lub przeciwdziałania bezrobociu.

Analiza danych z lat 2016-2020 dotyczących bezrobocia w gminie Trzebiechów wskazuje, że zjawisko bezrobocia nie stanowi najważniejszego i głównego problemu społecznego gminy. Wśród ogólnej liczby bezrobotnych w gminie to osoby długotrwale bezrobotne stanowią największy odsetek bezrobotnych. Praca z tą grupą osób jest niezwykle trudna i niewystarczająca. Bierność zawodowa i społeczna osób długotrwale bezrobotnych zazwyczaj posiada kilka przyczyn. Często są to osoby, które w ogóle nie chcą podjąć zatrudnienia i zasilają „szarą strefę”, rejestrując się od czasu do czasu w PUP, aby otrzymać status bezrobotnego. Należy zatem w dalszym ciągu podejmować próby ich aktywizacji

zawodowej, aby minimalizować zjawisko wykluczenia społecznego. Osoby długotrwale bezrobotne to często również osoby dziedziczące status bezrobotnego, posiadające wrodzoną bezradność oraz przejawiające roszczeniową postawę w stosunku do pomocy społecznej. w 2020 r. odnotowano łącznie 71 osób długotrwale bezrobotnych, choć liczba tych osób zmniejszyła się do 2019 r. o 19 osób w porównaniu z 2016 r.

Ważną grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby zaliczane do grup osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zaliczane są do tych grup osoby młode, do 30 roku życia oraz osoby starsze – po 50 roku życia. Wśród pierwszej grupy liczba młodych osób bezrobotnych w analizowanych latach 2016-2020 utrzymuje się na stałym poziomie. W 2020 r. było 35 takich osób. Z kolei wśród grupy osób bezrobotnych po 50 roku życia w gminie Trzebiechów również utrzymuje się stabilna sytuacja. Nie odnotowano drastycznych wzrostów liczby bezrobotnych w tej grupie. Z uwagi na wzrost ogólnego wzrostu liczby osób bezrobotnych w gminie w porównaniu do 2019 r. przybyło w 2020 r. – 6 osób (do 30 roku życia) oraz 7 osób (po 50 roku życia), które zasiły strukturę bezrobotnych. Jednak sytuacja ta nie budzi niepokoju i znacząco nie oddziałuje na rynek pracy w gminie.

Liczba bezrobotnych z grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016 -2020

ROK	Bezrobotni		Bezrobotni do 30 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Ogółem	Ogółem
2016	119	52	37	32	69
2017	102	57	36	27	54
2018	111	52	32	28	54
2019	100	54	29	27	50
2020	132	70	35	34	71

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Podsumowując zagadnienia związane ze strukturą bezrobocia w gminie Trzebiechów, w kontekście działań kierowanych do osób bezrobotnych, należy podkreślić, że w ciągu ostatniej dekady obserwowany jest spadek osób pozostających bez pracy, a bezrobocie nie jest aktualnie bardzo poważnym problemem społecznym. Wśród bezrobotnych dominują jednak osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, co sprawia, że działania

aktywizacyjne mogą okazać się szczególnie trudne i wymagające dla instytucji odpowiedzialnych za to na terenie gminy.

II.4. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

Główną instytucją wykonującą zadania pomocy społecznej w gminie Trzebiechów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie. Ośrodek podejmuje działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o systemie oświaty, ustawa o Karcie Dużej Rodziny.

Podjętując działania statutowe GOPS w Trzebiechowie współpracuje z innymi instytucjami, podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi., m.in.: Urzędem Gminy w Trzebiechowie, Powiatowym Urzędem Pracy w Zielonej Górze, Powiatowy Centrum Pomocy Rodzinie w Zielonej Górze, placówkami oświatowymi, Trzebiechowskim Ośrodkiem Kultury, Gminną Biblioteką Publiczną w Trzebiechowie, Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiechowie, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Trzebiechowie, Domem Pomocy Społecznej w Trzebiechowie oraz z innymi placówkami i organizacjami.

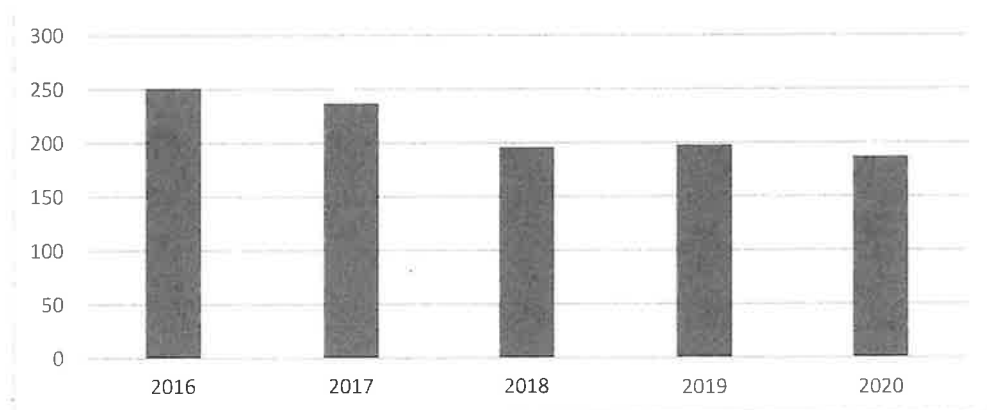
W 2020 r. kadra GOPS liczyła 7 osób w tym: kadra kierownicza (1 osoba), pracownicy socjalni (3 osoby), asystent rodziny (1 osoba), pozostali pracownicy (2 osób). Spośród zatrudnionych pracowników w ośrodku w tym samym roku, 5 osób posiadało wykształcenie wyższe, a 2 osób wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika

socjalnego nie posiadają zatrudnieni pracownicy socjalni. Wśród pracowników jedna osoba posiada specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

II.4.1. Beneficjenci pomocy społecznej

W gminie Trzebiechów odnotowuje się systematyczny spadek liczby osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W latach 2016-2020 odnotowano spadek liczby osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji o 64 osoby. W 2020 r. na podstawie wydanych decyzji z pomocy społecznej skorzystało 187 osób.

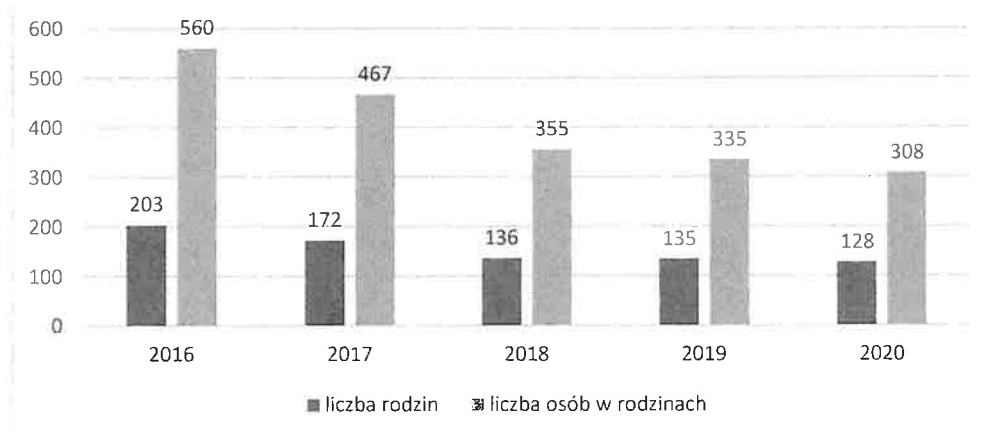
Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

Poprawiająca się sytuacja społeczna mieszkańców przyczyniła się do spadku liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ogóle. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich 5 lat uległa zmniejszeniu o 75 rodzin, przyjmując w 2020 r. wartość 128 rodzin korzystających z pomocy. Tym samym zmniejszyła się liczba osób z tych rodzin (o 252 osoby). W 2020 r. z pomocy społecznej skorzystało łącznie 308 osób.

Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

Uwzględniając kryterium wieku i płci liczba beneficjentów korzystających z pomocy społecznej według wypłaconych świadczeń w 2020 r. wynosiła łącznie 290 osób. Z liczby tej 158 osób znajdowało się w wieku produkcyjnym, w tym 63 kobiety oraz 95 mężczyzn. W 2020 r. wypłacono również świadczenia dla 113 osób znajdujących się w wieku przedprodukcyjnym. Z kolei w wieku poprodukcyjnym znajdowało się 19 osób, w tym 13 kobiet i 6 mężczyzn. Świadczenia na podstawie wydanych decyzji były pobierane w ostatnich latach w większości przez osoby znajdujące się w wieku produkcyjnym.

Tabela 1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2020 r.

Wiek	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Przedprodukcyjny	113	52	61
Produkcyjny	158	63	95
Poprodukcyjny	19	13	6

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

Deprywacja lokalna oznacza odsetek osób w gospodarstwach domowych deklarujących brak możliwości zaspokojenia ze względów finansowych co najmniej 4 z 9 wymienionych poniżej potrzeb:

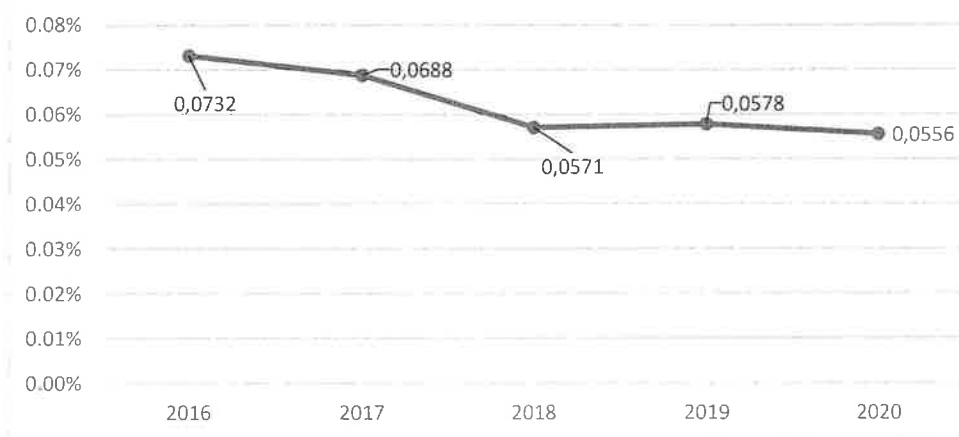
- opłacenia tygodniowego wyjazdu wszystkich członków gospodarstwa domowego na wypoczynek raz w roku,
- spożywania mięsa, ryb (lub wegetariańskiego odpowiednika) co drugi dzień,
- ogrzewania mieszkania odpowiednio do potrzeb,
- pokrycia niespodziewanego wydatku (w wysokości odpowiadającej miesięcznej

wartości granicy ubóstwa relatywnego, przyjętej w danym kraju, w roku poprzedzającym badanie),

- terminowego regulowania opłat związanych z mieszkaniem, spłatą rat i kredytów,
- posiadania telewizora kolorowego,
- posiadania samochodu,
- posiadania pralki,
- posiadania telefonu (stacjonarnego lub komórkowego)³.

Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Trzebiechów w 2020 r. wynosił 5,56%. Wskaźnik ten uległ zmniejszeniu o 1,76 punktów procentowych w porównaniu z rokiem 2016.

Wskaźnik deprivacji w gminie Trzebiechów w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

II.4.2. Pomoc w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Ze wsparcia udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, ustalone na poziomie 701,00 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 528,00 zł na osobę w rodzinie.

Pomoc finansowa udzielana przez ośrodek w ramach ustawy o pomocy społecznej

³ <https://stat.gov.pl/>.

z dnia 12 marca 2004 r. to przede wszystkim: zasiłki stałe, zasiłki okresowe i zasiłki celowe, które są przyznawane mieszkańcom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

Zasiłek stały przyznawany jest pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej oraz pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, wielodzietność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, oraz rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów leków i leczenia, opatu i odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, a także kosztów pogrzebu. Z kolei zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego, może być przyznany również osobom i rodzinom, które poniosły straty w wyniku takiego zdarzenia oraz osobom i rodzinom, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takich sytuacjach zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu (kryterium dochodowego) i może nie podlegać zwrotowi. Natomiast w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy.

W gminie Trzebiechów, w analizowanym okresie lat 2016-2020, odnotowano spadek ogólnej liczby przyznanych zasiłków. W 2020 r. przyznano 33 osobom zasiłki stałe, przy spadku liczby osób korzystających z tych zasiłków o 7 osób w porównaniu z 2016 r. Liczba osób korzystających z zasiłków celowych wynosiła w 2020 r. 25 osób. Odnotowano spadek o 31 osób w porównaniu z 2016 r. Jednakże w porównaniu do 2019 r. nastąpił wzrost (o 5 osób) liczby osób otrzymujących zasiłek celowy. Z kolei liczba osób korzystających z zasiłków okresowych zmniejszyła się o 10 osób, przyjmując w 2020 r. wartość 48 osób korzystających z tego zasiłku.

Analogicznie wraz ze zmieniającą się liczbą osób korzystających z ww. zasiłków zmianie

uległa kwota przeznaczona na wypłatę zasiłków. W 2020 r. wydatkowano kwotę 202 898 zł na wypłatę zasiłków stałych, czyli mniej o 14 266 w porównaniu z 2019 r. Na zasiłki celowe w 2020 r. wydatkowano kwotę 6 106 zł (mniej o 3 694 zł) w porównaniu z 2019 r. Z kolei kwota wypłacanych zasiłków okresowych uległa zwiększeniu i w 2020 r. wyniosła 163 165 zł (wzrost o 4 882 zł w porównaniu z 2019 r.).

W poniższym zestawieniu ujęto liczbę zasiłków oraz kwoty na zasiłki stałe, okresowe i celowe wypłacane w latach 2016-2020.

Liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych w latach 2016 -2020

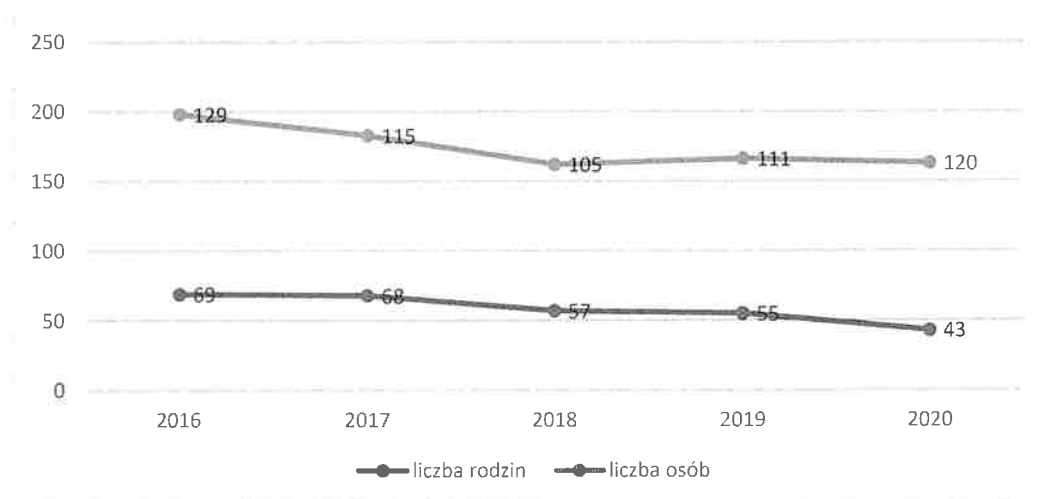
Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek stały	40	38	37	40	33
Kwota zasiłków stałych [zł]	207 215	203 748	198 058	217 164	202 898
Zasiłek celowy	56	41	23	20	25
Kwota zasiłków celowych [zł]	19 853	18 073	13 014	9 800	6 106
Zasiłek okresowy	58	54	44	46	48
Kwota zasiłków okresowych [zł]	148 390	150 042	135 392	158 283	163 165

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

Łączna kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków stałych, okresowych i celowych w gminie w 2020 r. wynosiła 372 169 zł. W porównaniu z 2016 r. uległa ona nieznacznemu zmniejszeniu, co potwierdza poprawiającą się sytuację społeczną i życiową mieszkańców gminy. Kwoty wypłacanych świadczeń pieniężnych (z wyjątkiem zasiłków okresowych) systematycznie zmniejszały się w każdym roku, co świadczy o mniejszej liczbie osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Oprócz świadczeń pieniężnych GOPS w Trzebiechowie udziela również wsparcia w postaci świadczeń niepieniężnych. W 2020 r. udzielono łącznie 1 115 świadczeń pieniężnych oraz 3 802 świadczenia niepieniężne. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń niepieniężnych również uległa zmniejszeniu na przestrzeni lat 2016-2020. W 2020 r. ze świadczeń niepieniężnych skorzystało 43 rodzin, w tym 120 osób.

Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

Wśród świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej realizowanych przez GOPS w Trzebiechowie szczególnie istotną rolę odgrywała praca socjalna, mająca na celu (dzięki działaniom wspierającym, zabezpieczającym lub korygującym) pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Wskaźnik pracy socjalnej (obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony razy 100%) w 2020 r. wynosił 48,44% i od roku 2017 cały czas systematycznie wzrasta. W 2020 r. pracę socjalną świadczone dla **62 rodzin** (177 osób w rodzinach). Podstawowymi metodami stosowanymi w pracy socjalnej są: rozmowa, wywiad, obserwacja oraz analiza dokumentów osobistych i urzędowych, doradztwo. Obejmowała ona następujące działania na rzecz potrzebujących: pomoc w uzyskaniu niezbędnych środków materialnych oraz godziwych warunków mieszkaniowych, wsparcie w rozwiązaniu problemów związanych z bezrobociem, opiekuńczo-wychowawczych, przemocy domowej i konfliktów rodzinnych, w poprawie stanu zdrowia, w uzyskaniu opieki przez osoby starsze i niepełnosprawne oraz we właściwym wykorzystaniu uprawnień posiadanych przez tych ostatnich, w poprawie funkcjonowania osób chorych oraz osób uzależnionych od alkoholu.

W gminie Trzebiechów zauważalne jest, że pomimo spadającej liczby beneficjentów GOPS korzystających z pomocy finansowej w ostatnich latach, nie ubywa zajęć pracownikom

socjalnym. Spadek ogólnej liczby klientów otrzymujących świadczenia, nie przekłada się na mniejszy zakres i ilość pracy. Zaobserwować można, że praca socjalna jest formą pomocy, jaką ośrodek świadczy na rzecz wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich dochodów. Pracownicy socjalni często udzielają pomocy w formie poradnictwa wszelkiego rodzaju dla osób i rodzin wywodzących się z różnych środowisk, co jest wynikiem między innymi niezaradności życiowej, a także widocznego rozluźnienia więzi rodzinnych i społecznych.

II.4.3. Powody korzystania z pomocy społecznej

Powodem korzystania z pomocy społecznej i pobierania świadczeń rodzinnych jest często niestabilna sytuacja na rynku pracy, jak chociażby prace krótkookresowe, prace na umowę o dzieło lub zlecenie, a co za tym idzie niskie zarobki. Z drugiej strony może wynikać to z biernej i wyuczonej postawy wobec pracy zawodowej, a tym samym z łatwości przeniesienia wartości kariery zawodowej na oczekiwania wobec pomocy społecznej. W przypadkach borykania się z długotrwałą lub ciężką chorobą uniemożliwiającą pracę zawodową, albo też sytuacją kryzysową również osoby potrzebujące zwracają się o pomoc do GOPS. W poniższej tabeli zestawiono główne powody udzielania wsparcia finansowego w poszczególnych latach 2016-2020.

Powody przyznania pomocy w latach 2016-2020

Powód przyznanej pomocy	2016	2017	2018	2019	2020
	liczba rodzin				
Alkoholizm	39	49	36	36	30
Bezdomność	0	0	0	1	2
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina wielodzietna)	12	16	15	12	10
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina niepełna)	19	19	18	15	14
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	126	122	105	106	112

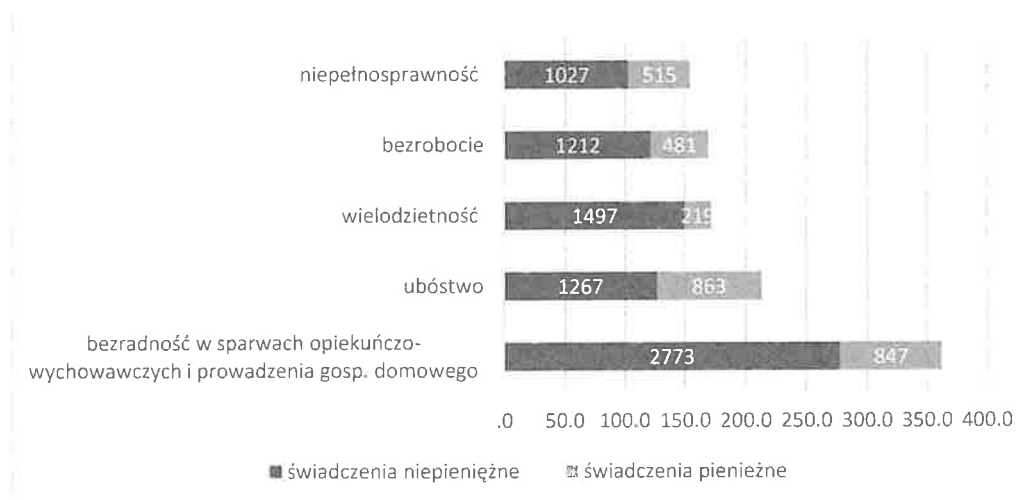
Powód przyznanej pomocy	2016	2017	2018	2019	2020
	liczba rodzin				
Bezrobocie	78	71	58	58	57
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	25	38	61	58	42
Niepełnosprawność	58	56	60	59	49
Potrzeba ochrony macierzyństwa	29	31	30	32	24
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	7	3	2	3
Ubóstwo	129	120	90	88	78
Narkomania	0	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	1	1	2	1	0
Kłęska żywiołowa	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy przez GOPS w Trzebiechowie w latach 2016-2020 w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych należały: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba.

W 2020 r. z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego udzielono łącznie 3 620 świadczeń, w tym 2 773 świadczeń pieniężnych oraz 847 niepieniężnych. W następnej kolejności do głównych powodów udzielania wsparcia należały: ubóstwo, wielodzietność, bezrobocie oraz niepełnosprawność. Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę świadczeń przyznawanych w 2020 r. z głównych powodów, w podziale na świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Główne powody przyznania świadczeń w 2020 r.

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

II.4.4. Wspieranie rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.), a także założenia wynikające z Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 wprowadzonego Uchwałą Rady Gminy w Trzebiechowie Nr XXI/176/2021 z dnia 11 czerwca 2021 r.

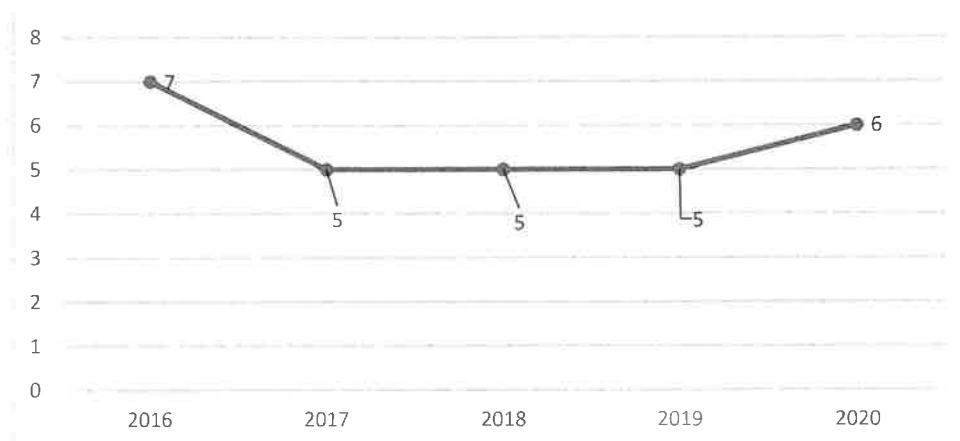
Adresatami Programu są przede wszystkim rodziny z dziećmi zamieszkujące na terenie gminy Trzebiechów, a w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program skierowany jest także do rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej i rodziców, którym sąd ograniczył władzę rodzicielską, lub którzy zostali tej władzy pozbawieni. Adresatami są również rodziny potrzebujące wsparcia służb społecznych i instytucji pracujących na rzecz rodziny w wypełnianiu ról związanych z wychowywaniem dzieci, w tym zagrożonych kryzysem i będących w kryzysie oraz dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Asystent rodziny został powołany do działania, jako odpowiedź na potrzebę wsparcia innych służb społecznych w wykonywaniu pogłębionej pracy z rodziną z wieloma problemami,

o obniżonym poziomie rozwoju umiejętności wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, najczęściej wielodzietnymi, gdzie dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej. Praca asystenta ma przede wszystkim charakter wspierający, socjalny, wychowawczy i jest prowadzona głównie w miejscu zamieszkania rodziny. Zasadniczą formą jego pracy jest towarzyszenie, asystowanie rodzinie. Jednocześnie asystent rodziny może być również koordynatorem działań wielu innych służb społecznych, działających na rzecz danej rodziny. Zgodnie z art. 15 ust 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny borykają się z wieloma problemami, na które oprócz zaburzeń w sferze opiekuńczo – wychowawczej, bezrobocia czy niepełnosprawności składają się także uzależnienia i przemoc. Wymaga to wielokierunkowości w realizacji zadań związanych ze wsparciem rodziny. Występujące niejednokrotnie małe zaangażowanie rodziny w poprawę swojej sytuacji, często powoduje wydłużenie okresu współpracy asystenta z rodziną.

W 2020 r. na terenie gminy Trzebiechów pracował jeden asystent rodziny. Z analizy danych GOPS wynika, że liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny na terenie gminy utrzymuje się na stałym, porównywalnym poziomie, w których odnotowuje się występowanie problemów w sprawie bezradności rodzicielskiej w sprawowaniu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych czy w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W 2020 r. wsparcie asystenta rodziny zostało objętych 6 rodzin, czyli o 1 rodzinę więcej w porównaniu z rokiem poprzednim.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016-2020

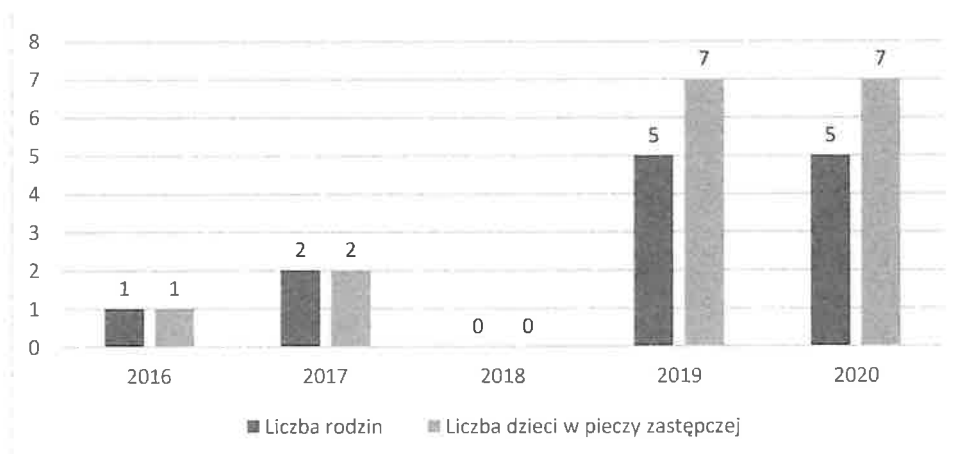

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

Rodzina jest najlepszym środowiskiem życia i wychowania dziecka. Istnieją jednak sytuacje związane z niemożnością zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Wówczas istotną rolę spełnia piecza zastępcza: rodzinna i instytucjonalna, która z założenia powinna mieć charakter czasowy. W związku z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina Trzebiechów w ramach zadań własnych pokrywała częściowo koszty wynikające ze sprawowania pieczy zastępczej nad dziećmi, które z różnych przyczyn nie mogły dłużej funkcjonować w środowisku rodziny biologicznej.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 10% kosztów, w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej – 30% kosztów, natomiast w trzecim roku i kolejnych latach w wysokości 50% ogółu kosztów ponoszonych przez powiat. Z danych GOPS w Trzebiechowie wynika, że koszty realizacji zadania od wielu lat są wysokie i przewiduje się w tym obszarze tendencje wzrostowe. Z uwagi na dobro dzieci należy zabezpieczać środki finansowe z przeznaczeniem na umieszczanie w pieczy zastępczej, gdyż wsparcie rodziny biologicznej w odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych stanowi zazwyczaj proces długofalowy. Zdarzają się przypadki, iż praca z rodzicami nie przynosi zamierzonych efektów, dlatego też powrót do rodziny biologicznej jest często niemożliwy z uwagi na brak gwarancji bezpieczeństwa dzieci. W latach 2016-2020 gmina Trzebiechów współfinansowała pobyt w pieczy zastępczej kolejno następującej liczby dzieci ogółem: 2016 r. - 1; 2017 r. - 2; 2018 r. - 0; 2019 r. - 7; 2020 r. - 7 dzieci.

Liczba rodzin sprawujących pieczę zastępczą i liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

W ramach realizowanych zadań GOPS w Trzebiechowie przyznawał świadczenia rodzinne, które są zadaniem zleconym ośrodkowi do realizacji. Celem systemu pomocy rodzinie wprowadzonego ustawą o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.) jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły – w tym niepełnosprawne. Do świadczeń rodzinnych należą: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego (jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza progu dochodowego, tj. 674,00zł, natomiast kiedy członkiem rodziny jest osoba posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności 764,00 zł); jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie może przekroczyć 1 922,00 zł netto). Do świadczeń rodzinnych zalicza się również świadczenia opiekuńcze, w tym: zasiłek pielęgnacyjny (nie obowiązuje kryterium dochodowe), świadczenie pielęgnacyjne (nie obowiązuje kryterium dochodowe) i specjalny zasiłek opiekuńczy (wysokość łącznego dochodu rodziny osoby sprawującej opiekę i rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty 764,00zł netto miesięcznie), zasiłek dla opiekuna (bez kryterium dochodowego) i świadczenie rodzicielskie (bez kryterium dochodowego).

Analiza danych wykazała, że w latach 2016-2020 zmniejszyła się liczba wypłacanych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami. W 2016 r. przyznano łącznie 121 rodzinom zasiłki rodzinne na wartość 568 440,50 zł. Z kolei w 2020 r. liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne wynosiła 106 (spadek o 15 rodzin), a co za tym idzie kwota wypłacanych zasiłków uległa

obniżeniu. W 2020 r. wydatkowano na ten cel 465 816,13 zł, czyli mniej o 102 624,37 zł w porównaniu z rokiem 2016.

Liczba rodzin i kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przez GOPS w Trzebiechowie w latach 2016-2020

Wskaźnik	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	121	123	136	129	106
Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami [zł]	568 440,50	567 483,59	563 974,51	531 512,25	465 816,13

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

GOPS w Trzebiechowie począwszy od 2018 r. realizował rządowy Program „Dobry Start”, który z założenia ma stanowić inwestycję w edukację polskich dzieci. Pomoc przysługuje raz w roku, a jej adresatami są rozpoczynające rok szkolny (w szkole podstawowej i ponadpodstawowej) dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia. W związku z realizacją programu rodziny dotychczas otrzymywały świadczenie pieniężne w kwocie 300,00 zł jako jednorazowe wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny, bez względu na dochód. Program obejmuje dzieci wychowujące się zarówno w rodzinach, jak i te przebywające w pieczy zastępczej.

Z Programu „Dobry Start” w 2020 r. skorzystało 411 dzieci. Wydatkowano na ten cel 123 300 zł.

Liczba osób i kwota wypłaconych świadczeń w ramach programu „Dobry Start” przez GOPS w Trzebiechowie w latach 2018 - 2020

Wskaźnik	2018	2019	2020
Liczba osób (dzieci)	434	432	411
Kwota świadczeń [zł]	130 200	129 600	123 300

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

Kolejny rodzaj wsparcia dla rodzin z dziećmi, udzielany przez GOPS w Trzebiechowie począwszy od 2016 r. stanowi rządowy program „Rodzina 500+”, gwarantujący comiesięczną pomoc w formie tzw. świadczenia wychowawczego. W latach poprzednich, aż do czerwca 2019 r., pomoc finansowa udzielana była na drugie i kolejne dziecko bez względu na wysokość

dochodów rodziny. Otrzymywali je także rodzice i opiekunowie samotnie wychowujący dzieci, niezależnie od kwoty świadczeń alimentacyjnych. Pomoc na pierwsze dziecko otrzymywały jedynie rodziny o niskich dochodach, spełniający kryteria dochodowe – nie więcej niż 800 zł na osobę w rodzinie lub nie więcej niż 1 200 zł, gdy w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Począwszy od 1 lipca 2019 r. poszerzone grono osób uprawnionych do tej formy świadczeń, bez względu na dochód, wpłynęło znacząco na wysokość wydatków ponoszonych na ten cel.

Z Programu „500+” skorzystało 247 osób w 2016 r. Wypłacono wówczas wsparcie dla rodzin na łączną wartość 1 771 565,00 zł. Od 2019 r., wraz z rozszerzeniem realizacji Programu na kolejne dzieci w rodzinie, wzrosła liczba przyznanych świadczeń, tym samym zwiększyła się kwota środków przeznaczanych na wypłatę tego świadczenia. W 2020 r. z Programu „500+” skorzystało 590 osób, a wartość wypłacanego świadczenia wynosiła łącznie 3 694 209,92 zł (wraz z kosztami obsługi).

Warto podkreślić, że realizacja Programu wpłynęła na poprawę jakości życia mieszkańców gminy, w znaczny sposób zasilila budżet domowy, co niejednokrotnie wpłynęło na mniejszy udział ludności korzystającej z innych form wsparcia z pomocy społecznej (np. mniejsza liczba dzieci i rodzin korzystających z dożywiania). Jednakże należy podkreślić, że w niektórych przypadkach świadczenie „500+” przyczyniło się do braku aktywności zawodowej wielu kobiet, szczególnie tych posiadających większą liczbę dzieci.

Kwota wypłaconego świadczenia „500+” przez GOPS w Trzbiechowie w latach 2016-2020

Wskaźnik	2016	2017	2018	2019	2020
Kwota świadczeń [zł]	1 771 565,00	2 351 499,00	2 306 602,00	2 964 776,00	3 663 785,00

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzbiechów

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia, skierowany do rodzin, których dzieci pomimo zasądzonych alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich sytuacjach GOPS zastępczo wypłaca osobom uprawnionym i spełniającym kryterium dochodowe (wynoszące 900,00 zł na osobę w rodzinie) świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z treścią wyroku sądowego w zakresie alimentów, nie więcej jednak niż 500,00 zł na dziecko (osobę uprawnioną do alimentów).

Z analizy danych GOPS w Trzebiechowie wynika, że systematycznie maleje liczba wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2016 r. z funduszu alimentacyjnego skorzystało 29 osób, a wartość świadczenia wynosiła 121 270,00 zł. Z kolei w 2020 r. wypłacono 20 osobom świadczenia na łączną wartość 88 850,00 zł.

Liczba osób i kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego GOPS w Trzebiechowie w latach 2016-2020

Wskaźnik	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób	29	27	24	25	20
Kwota świadczeń [zł]	121 270,00	121 050,00	108 200,00	110 700,00	88 850,00

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

GOPS w Trzebiechowie w 2020 r. zapewniał dożywianie dzieci w szkołach, kontynuując rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023. Pomocą w formie pokrycia kosztów jednego gorącego posiłku w szkole objęto 58 dzieci wychowujących się w rodzinach o trudnej sytuacji materialnej. Łącznie z pomocy na dożywianie w 2020 r. skorzystało 32 rodziny.

W analizowanym okresie lat 2016-2020 r. odnotowano zmniejszającą się liczbę rodzin i dzieci korzystających z tego programu. Liczba rodzin w ostatnich 6 latach korzystająca z dożywiania zmniejszyła się o 34 rodziny, w tym o 65 dzieci. Potwierdzać to może lepszą sytuację materialną i finansową mieszkańców gminy, jak również może wynikać z uruchomienia oraz rozszerzenia programu 500+ na kolejne dzieci. W 2020 r. na spadek liczby dzieci korzystających z posiłku w szkołach wpływ miał wprowadzony na terenie kraju stan epidemii i konieczność przejścia na naukę zdalną.

Liczba dzieci i rodzin objętych wsparciem w formie dożywiania w latach 2016-2020

Wskaźnik	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	66/17*	64/18*	49/43*	45/29*	32/66*
Liczba osób	292/68*	280/36*	207/119*	183/91*	139/220*
Liczba dzieci	123/0*	119/0*	86/0*	79/0*	58/0*

* (posiłek/świadczenia pieniężne)

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

W tabeli powyżej uwzględniono również dane dotyczące przyznawania świadczeń pieniężnych na sfinansowanie posiłków dla mieszkańców gminy. Widoczny wzrost udzielonego świadczenia w 2020 r. wynika również z wprowadzonego na terenie kraju stanu epidemii i potrzebie

świadczenia pomocy rodzinom i jej członkom w tej formie.

II.4.5. Świadczenia i usługi opiekuńcze

Wśród osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Trzebiechów dużą grupę stanowią osoby niepełnosprawne. Osoby takie narażone są również na zagrożenie wykluczeniem społecznym, ze względu na swoje ograniczenia (często natury fizycznej). Niewystarczający poziom wyposażenia miejsc użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych jest częstą przyczyną ich nie integrowania się ze środowiskiem lokalnym. Również brak zapewnienia w wystarczającym stopniu opieki medycznej i geriatrycznej stanowi istotny problem społeczny, z jakim borykają się mniejsze gminy w całej Polsce. W analizowanym okresie lat 2016-2020 GOPS w Trzebiechowie odnotował spadającą liczbę świadczeń udzielanych z powodu niepełnosprawności.

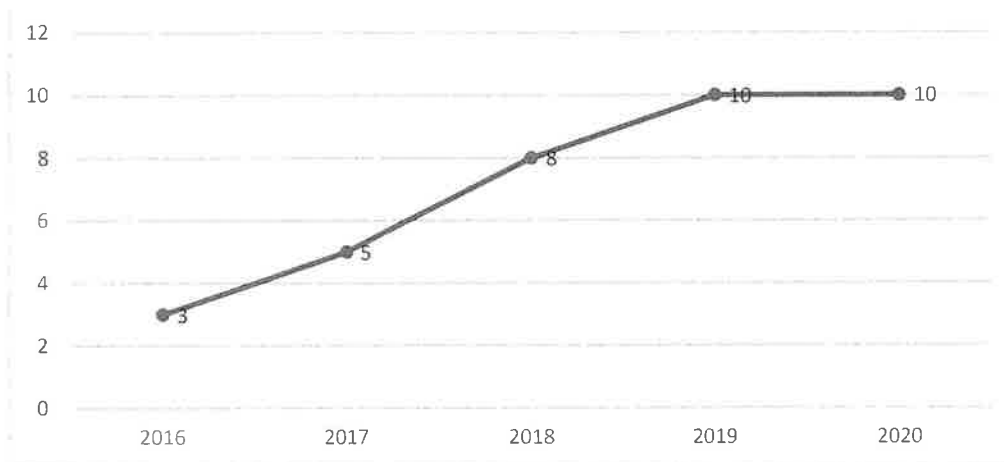
Zgodnie z treścią ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Rada Gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Według danych GOPS w Trzebiechowie w 2020 r. z usług opiekuńczych skorzystało 10 osób. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych systematycznie wzrastała od 2016 r.

W analizowanym okresie nie stwierdzono osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych. W kontekście diagnozowanego procesu starzenia się społeczeństwa realizacja usług opiekuńczych w kolejnych latach może przyjmować wyższe wskaźniki, które wynikać będą z potrzeb zapewnienia odpowiedniej opieki tej grupy mieszkańców.

Liczba osób korzystających z pomocy GOPS w Trzbiechowie w formie usług opiekuńczych w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzbiechów

Zgodnie z treścią ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r., zasiłek pielęgnacyjny przysługuje bez względu na dochód: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia oraz osobie, która ukończyła 75 lat. W 2020 r. zasiłek pielęgnacyjny wynosił 215,84 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Przyznawane jest: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy - ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania

opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. W 2020 r. świadczenie pielęgnacyjne wynosiło 1 830 zł miesięcznie i zostało wypłaconych 301 takich świadczeń.

W 2016 r. ogólna liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 2 002, a w 2020 r. – 1 952. W 2020 r. przydzielono 323 zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnych dzieci, 1 184 zasiłków dla osób powyżej 16 roku życia oraz 12 dla osób starszych, które ukończyły 75 lat.

Specjalny zasiłek opiekuńczy to świadczenie, które wprowadzono z dniem 1 stycznia 2013 r. Adresowane jest dla najbliższych członków rodziny osoby niepełnosprawnej lub wymagającej stałej opieki, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością opiekowania się tą osobą. Świadczenie udzielane jest osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny (przez co należy rozumieć obowiązek utrzymania oraz dostarczenia środków wychowania), przede wszystkim krewnym w linii prostej i rodzeństwem, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeśli wysokość łącznego dochodu rodziny osoby sprawującej opiekę i rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty 764,00 zł netto miesięcznie w przeliczeniu na osobę. W 2020 r. świadczenie wynosiło 620,00 zł miesięcznie.

Z danych GOPS w Trzebiechowie wynika, że w latach 2016-2020 w gminie wzrosła liczba wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych o 91, przyjmując w 2020 r. wartość 2 357 świadczeń. Liczba świadczeń specjalnego zasiłku opiekuńczego w 2020 r. wynosiła 104 i w porównaniu z 2016 r. wzrosła o 61 świadczeń.

Liczba świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	2 002	1 936	1 904	2 019	1 952
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	367	327	261	278	323
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	1 218	1 197	1 208	1 301	1 184
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	369	364	393	422	433
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	48	48	42	18	12
Świadczenie pielęgnacyjne	221	251	240	268	301
Specjalny zasiłek opiekuńczy	43	47	66	87	104
Świadczenia opiekuńcze ogółem	2 266	2 234	2 210	2 374	2 357

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

W 2020 r. wydatkowano kwotę 421 320,00 zł na udzielenie wsparcia w postaci zasiłków pielęgnacyjnych. Wzrost kwoty wypłacanego świadczenia wynika ze wzrostu wysokości samego zasiłku. Kwota zasiłku pielęgnacyjnego wzrosła w analizowanym okresie od 153 zł/mc do 215,84 zł/mc. W 2020 r. wydatkowano kwotę 64 480,00 zł na realizację świadczeń specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz kwotę 549 085,00 zł na świadczenie pielęgnacyjne.

Wydatki na świadczenia opiekuńcze w latach 2016-2020

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	306 306,00	296 208,00	301 304,00	383 120,00	421 320,00
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	56 151,00	50 031,00	41 190,00	52 683,00	69 716,00

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	186 354,00	183 141,00	191 233,00	246 999,00	255 555,00
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	56 457,00	55 692,00	62 266,00	80 056,00	93 459,00
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	7 344,00	7 344,00	6 615,00	3 382,00	2 590,00
Świadczenie pielęgnacyjne	286 780,00	351 858,00	354 480,00	423 215,00	549 085,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	21 268,00	23 933,00	34 671,00	51 435,00	64 480,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem	614 354,00	671 999,00	690 455,00	857 770,00	1 034 885,00

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

Powyższe dane potwierdzają coraz to większą potrzebę otoczenia opieką i wsparciem ludzi starszych, niepełnosprawnych czy zależnych. Zwiększa się liczba osób korzystających ze świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych. Zachodzące zmiany demograficzne będą wymuszały na samorządach realizację różnych programów na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i zależnych, m.in. poprzez w zakresie tzw. opieki wytchnieniowej. Ważne jest otoczenie tej grupy społecznej opieką i wsparciem w każdej ze sfer życia, aby minimalizować zjawisko wykluczenia społecznego tych osób, gdyż to one stanowią jedną z grup osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem i izolacją społeczną.

Na terenie gminy Trzebiechów funkcjonuje **Dom Pomocy Społecznej w Trzebiechowie**. Placówka zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę. Znajduje się w niej miejsc dla 105 osób przewlekle somatycznie chorych, a także niepełnosprawnych fizycznie. Ponadto DPS w Trzebiechowie jest pozbawiony barier architektonicznych. Posiada windę dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz pochylnie i przystosowane pomieszczenia sanitarne.

Dom Pomocy Społecznej w Trzebiechowie

Źródło: <http://powiat-zielonogorski.pl/> (dostęp: 7.07.2021 r.)

II.4.6. Bezpieczeństwo mieszkańców oraz przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, który stanowi zagrożenie dla istniejącego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludzi oraz wywiera piętno na ich funkcjonowaniu. Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania kompleksowych rozwiązań, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa Policja. Teren gminy Trzebiechów znajduje się w rejonie działania Komisariatu Policji w Sulechowie. W strukturze komisariatu wyodrębniony jest Posterunek Policji w Trzebiechowie.

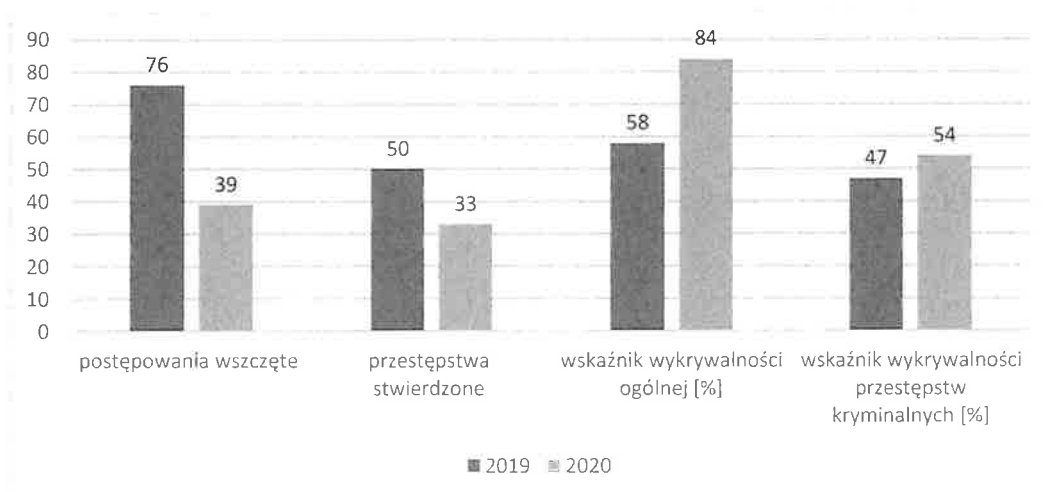
Zagrożenie przestępczością, społeczne oczekiwania i obawy, a także poprawa wizerunku Policji są istotnymi czynnikami określającymi poczucie bezpieczeństwa w społeczeństwie. Przyczyny kształtowania się przestępczości są złożone i zróżnicowane. Określając przyczyny należy brać pod uwagę ciągłe zmiany zachodzące w naszym kraju, poziom bezrobocia i zubożenia wielu grup zawodowych, patologię społeczną, rozwój infrastruktury, a także

nowych kierunków działań przestępczych.

Poprawa stanu bezpieczeństwa jest priorytetowym zadaniem Policji. W tym celu podejmowany jest szereg czynności zgodnych z obowiązującymi przepisami w zakresie zapobiegania przestępstw i ich zwalczania. Ograniczanie liczby przestępstw, ściganie sprawców dokonanych przestępstw i wykroczeń oraz zwalczanie patologii społecznych skutkuje zwiększeniem poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

W 2020 r. stwierdzono 33 przestępstw, wszczęto 39 postępowań. W porównaniu do roku 2019 liczba stwierdzonych przestępstw i wszczętych postępowań uległa zmniejszeniu. W 2020 r. wskaźnik wykrywalności przestępstw wynosił 84% i był wyższy od wskaźnika z roku poprzedniego o 30%. Z kolei wskaźnik wykrywalności przestępstw kryminalnych wynosił 54% i również był wyższy niż rok wcześniej.

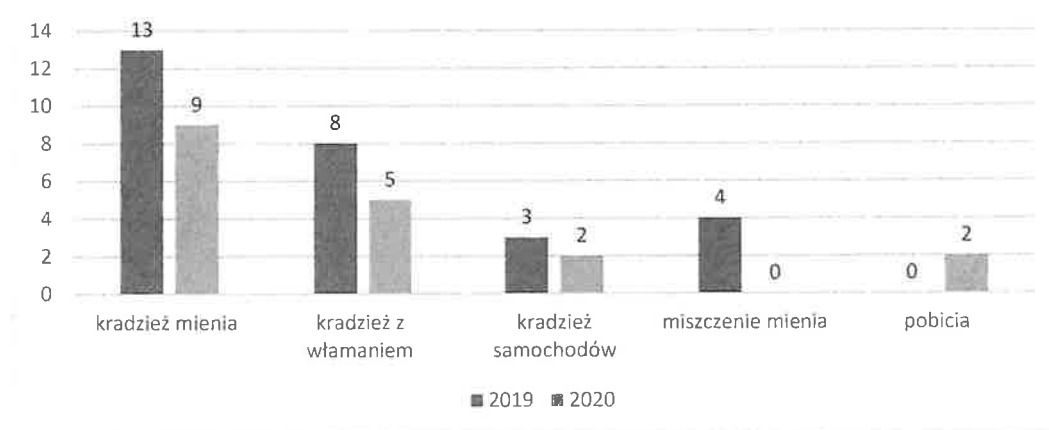
Liczba przestępstw i wskaźnik wykrywalności przestępstw w latach 2019-2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Trzebiechów za rok 2020, s. 42.

W 2020 r. na terenie gminy Trzebiechów odnotowano spadek liczby dokonanych przestępstw w porównaniu z rokiem 2019. Odnotowano 9 incydentów kradzieży mienia, 5 kradzieży z włamaniem, 2 kradzieże samochodów oraz 2 pobicia, co przedstawia poniższy wykres. Najwięcej przestępstw odnotowano w Trzebiechowie oraz w Swarzynicach. Z kolei i miejscowości Głuchów stwierdzono 3 przestępstwa, a sołectwie Ostrzyce, Radowice i Podlegórz stwierdzono po jednym przestępstwie.

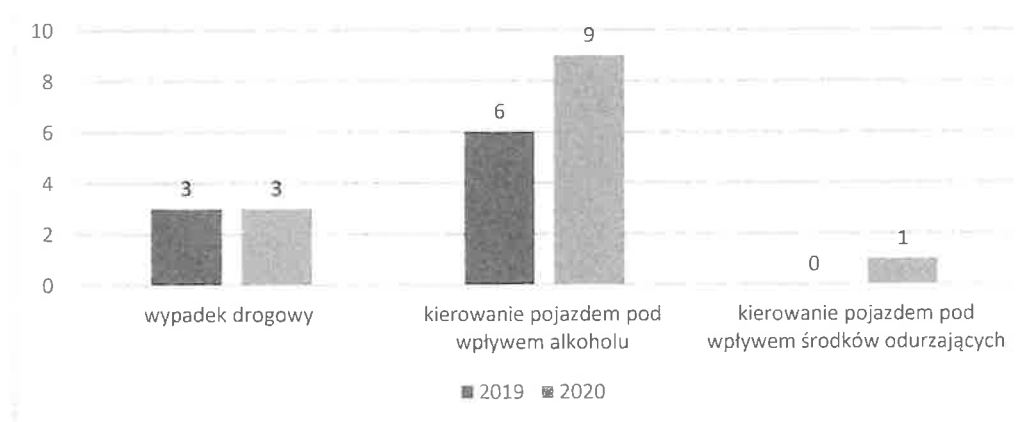
Liczba odnotowanych przestępstw na terenie gminy Trzebiechów w latach 2019-2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Trzebiechów za rok 2020, s. 42.

W 2020 r. funkcjonariusze Posterunku Policji w Trzebiechowie odnotowali wzrost liczby przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Zatrzymano 9 osób kierujących pojazdem pod wpływem alkoholu oraz jednego kierującego pod wpływem środków odurzających.

Wykres 1. Liczba przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w latach 2019-2020

Źródło: Raport o stanie Gminy Trzebiechów za rok 2020, s. 43.

W roku 2020 na terenie gminy Trzebiechów odnotowano dwa przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie: są to – art. 157§1kk spowodowanie obrażeń ciała, oraz Art. 190a§1kk uporczywe nękanie. Można stwierdzić, iż w chwili obecnej nie ma poważniejszego zagrożenia czynami karalnymi popełnianymi przez osoby nieletnie. Należy jednak pamiętać, iż głównymi

przyczynami wkroczenia na drogę przestępstwa lub upadku moralności wśród nieletnich jest m.in. brak zrozumienia rodziców – konflikt pokoleń i wartości, brak nadzoru ze strony rodziców, konflikty i trudności w szkole oraz zdemoralizowanie samych rodziców. Ze względu na Covid-19, dzielnicowi i funkcjonariusze Zespołu do spraw Prewencji Kryminalnej, Nieletnich i Patologii z Komisariatu Policji w Sulechowie nie uczestniczyli w realizacji szeregu programów prewencyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży, jak to miało miejsce w latach poprzednich. Natomiast sukcesywnie dokonywano kontroli miejsc gromadzenia się młodzieży – jak: parki, ulice, skwery, tereny i obiekty niezagospodarowane, pod kątem wykroczeń porządkowych, spożywania alkoholu oraz przestępstw narkotykowych. Funkcjonariusze Posterunku Policji w Trzebiechowie przeprowadzili łącznie 345 interwencji, z czego 333 to interwencje publiczne, a 12 to interwencje domowe.

Do najczęstszych wykroczeń występujących na terenie gminy można zaliczyć wykroczenia związane z nieprzestrzeganiem przepisów w ruchu drogowym, spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych, zakłóceniem spokoju i porządku publicznego, nieprzestrzeganiem przepisów związanych ze zwykłymi środkami przy trzymaniu zwierząt (w szczególności psów), wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej oraz zanieczyszczeniu miejsc publicznych⁴.

Za bezpieczeństwo mieszkańców gminy odpowiada również Ochotnicza Straż Pożarna. OSP Trzebiechów zrzesza 18 strażaków ochotników i posiada 2 pojazdy gaśnicze. W 2020 r. z budżetu gminy przeznaczono kwotę 70 152,84 zł na działalność OSP Trzebiechów. Dodatkowo w 2020 r. OSP otrzymała dotację na zakup sprzętu w wysokości 25 000,00 zł. Natomiast OSP Głuchów zrzesza 9 strażaków ochotników i posiada jeden pojazd lekki. W 2020 r. z budżetu gminy wydatkowano środki finansowe w kwocie 23 398,46 zł na działalność tej jednostki. Dodatkowo OSP Głuchów w 2020 r. otrzymała dotacje na zakup sprzętu w wysokości 42 200,00 zł.

W 2020 r. na terenie gminy odnotowano 86 zdarzeń (36 pożarów, 49 miejscowych zagrożeń i 1 alarm fałszywy). Dyspozycyjność jednostek OSP z terenu gminy w 2020 r. osiągnęła wskaźnik 95% wyjazdowości. Z 36 pożarów na terenie gminy najwięcej, bo aż 23, to pożary traw i nieużytków rolnych. Odnotowano 4 pożary sadzy w kominie oraz 3 pożary ściółki

⁴Raport o stanie Gminy Trzebiechów za rok 2020, s. 43-45.

w lasach, z których największy i najgroźniejszy miał miejsce w kwietniu 2020 r. w okolicach miejscowości Ostrzyce, gdzie paliła się ściółka w lesie dębowym, a w działaniach udział brało 6 zastępów PSP i OSP⁵.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Do głównych zadań realizowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należało prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy. Podejmowano więc działania zmierzające do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania tych napojów, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwaniu następstw spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania działalności w tym zakresie instytucji oświatowych. W 2020 r. GKRPA odbyła 13 posiedzeń wg planu pracy ustalonego zgodnie z treścią GPPiRPA uchwalonego na rok 2020.

W roku 2020 prowadzona była również działalność Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy w Trzbiechowie dla osób uzależnionych i ich rodzin. Punkt ten pełni ważną rolę w lokalnym systemie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od środków psychoaktywnych. Z usług punktu skorzystały 22 osoby, którym udzielono 42 porady.

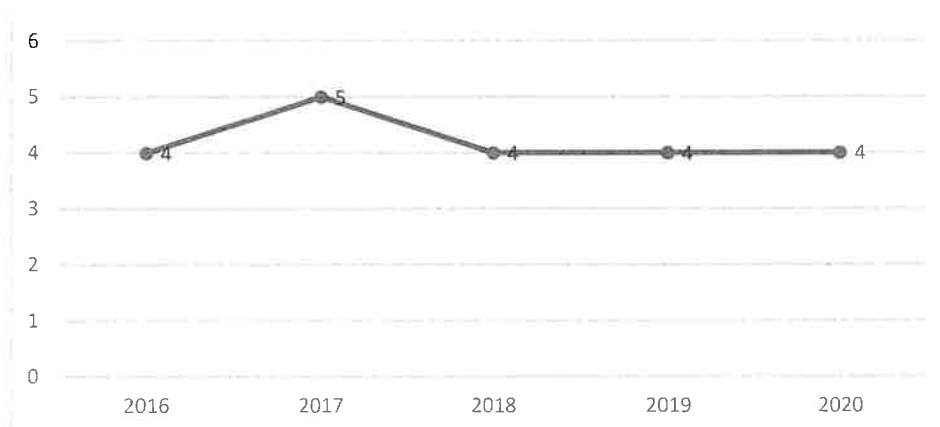
Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, którą określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”⁶. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. W ramach struktury GOPS w Trzbiechowie funkcjonuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz praca z ofiarami i sprawcami przemocy.

⁵Raport o stanie Gminy Trzbiechów za rok 2020, s. 45-47.

⁶Dz. U. Nr 209, poz. 1245.

W analizowanym okresie lat 2016-2020 odnotowano stały poziom „Niebieskich Kart” na terenie gminy. Liczba ich wynosiła każdego roku – 4 Karty (jedynie w 2017 r. odnotowano 5 „Niebieskich Kart”). Można zatem sądzić, że zjawisko występowania przemocy w rodzinach na terenie gminy nie jest powszechnym problemem społecznym, albo też jest to wciąż „problem wstydlivy” dla wielu rodzin.

Liczba „Niebieskich Kart” w gminie Trzebiechów

Źródło: opracowanie własne, dane z GOPS Trzebiechów

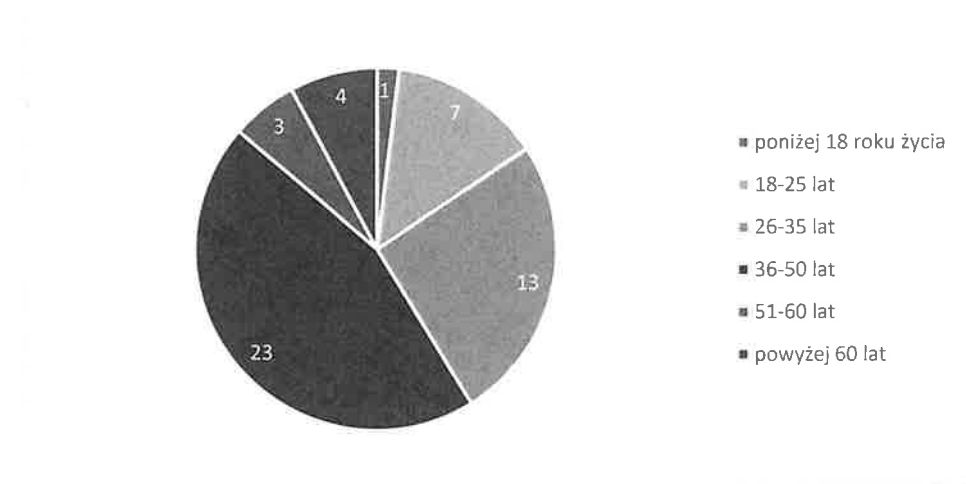
III. Ocena problemów społecznych w gminie na podstawie przeprowadzonych badań

Ocena sytuacji społecznej mieszkańców gminy stanowi ważne i cenne źródło informacji na temat warunków i jakości życia osób ją zamieszkujących. Jest istotnym elementem określania polityki społecznej gminy, a wraz z diagnozą stanu istniejącego, wpływa na kształtowanie odpowiednich kierunków interwencji i działań podejmowanych w kolejnych latach. Opinia mieszkańców stanowi element partycypacji społecznej na etapie wdrażania odpowiednich działań, jakie należy zaplanować w kontekście opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W gminie Trzebiechów badanie opinii społecznej mieszkańców na temat warunków życia i sytuacji społecznej gminy zostało przeprowadzone w lipcu 2021 r. W badaniu wykorzystano ankietę, jako technikę badawczą. Zastosowane narzędzie badawcze stanowił kwestionariusz ankiety, składający się z pytań zamkniętych. W badaniu wzięło udział 51 respondentów z gminy Trzebiechów, w tym 35 kobiet i 16 mężczyzn. Najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 36-50 lat (23 osoby, 45,10%), następnie osoby

w wieku 26-35 lat (13 osób, 25,5%) oraz osoby w wieku 18-25 lat (7 osób, 13,7%), co prezentuje poniższy wykres.

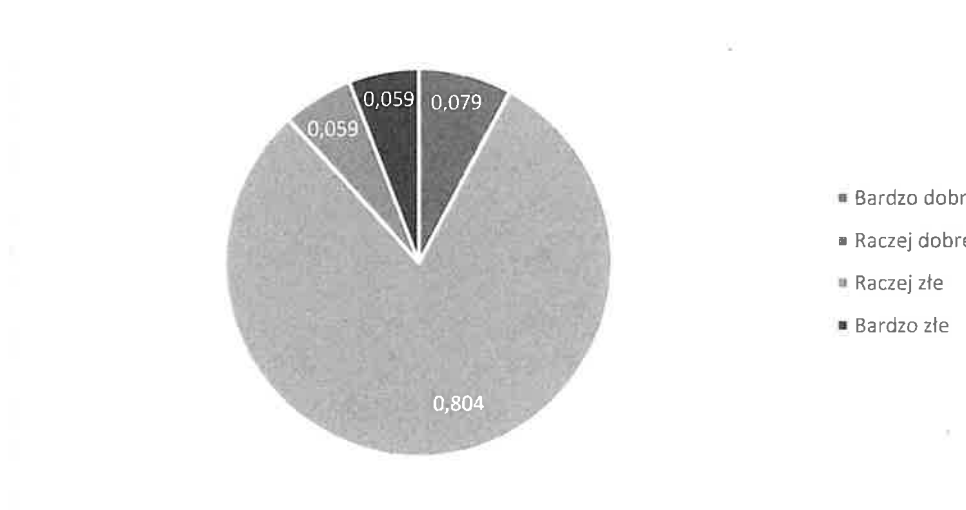
Wiek mieszkańców biorących udział w badaniu opinii publicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców w gminie Trzebiechów została określona przez większość respondentów jako „raczej dobre” (80,4%). 7,9% badanych osób twierdzi, że warunki życia w gminie należą do bardzo dobrych. Niewielki odsetek badanych twierdzi, że są one złe (5,9%) lub bardzo złe (5,9%).

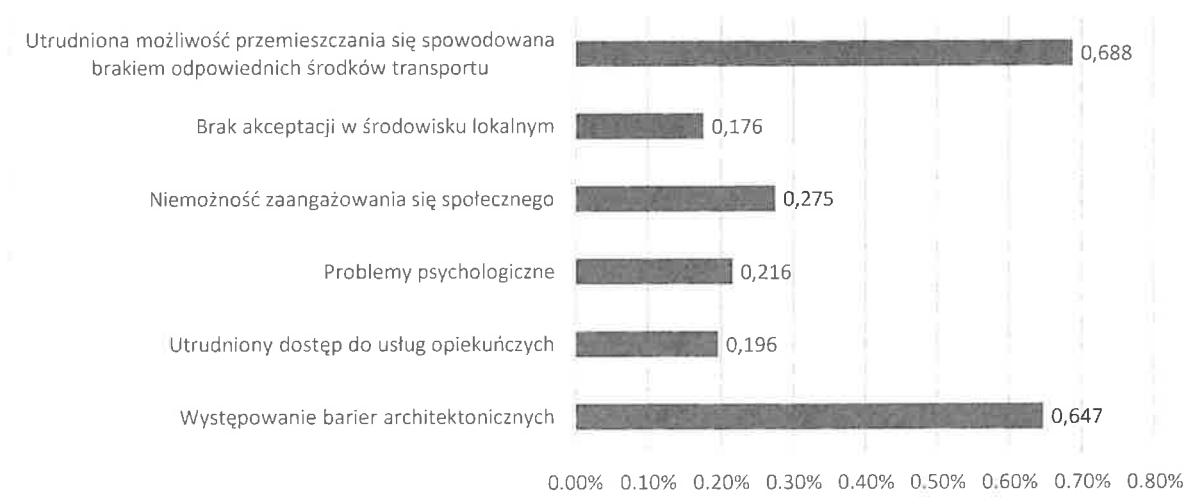
Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Do najważniejszych problemów, jakie napotykają osoby niepełnosprawne na terenie gminy Trzebiechów, w opinii respondentów, należą: utrudniona możliwość przemieszczania się, która jest spowodowana brakiem odpowiednich środków transportu (68,8%), a także występowanie barier architektonicznych (64,7%). Niższą barierą i problemem społecznym osób niepełnosprawnych są niemożność zaangażowania się społecznego (27,5%), problemy psychologiczne tych osób (21,6%) czy też utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (19,6%). 17,6% respondentów uważa również, że osoby niepełnosprawne napotykają problemy związane z brakiem akceptacji w środowisku lokalnym.

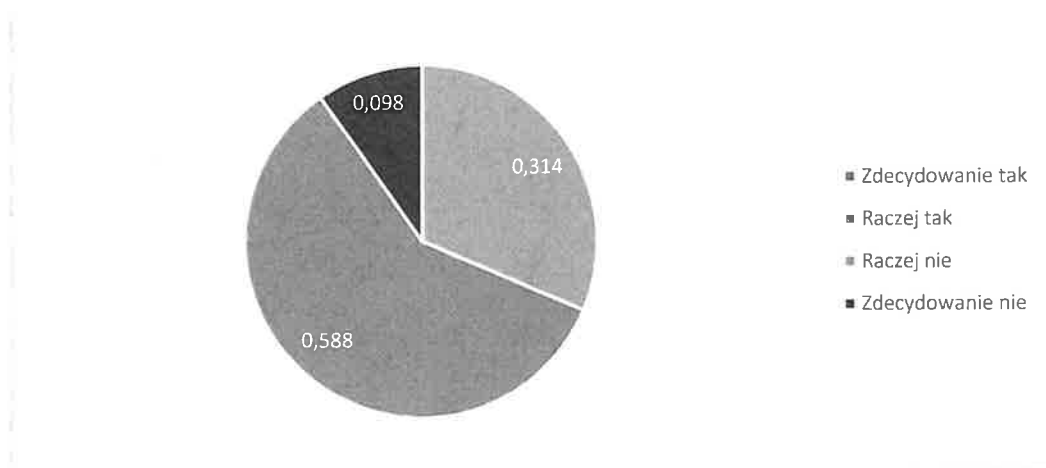
Najważniejsze problemy osób niepełnosprawnych w gminie Trzebiechów w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

58,8% osób biorących udział w badaniu wskazało, że pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych realizowana jest raczej w gminie w niewystarczającym zakresie. 31,4% badanych twierdzi, że taka pomoc jest świadczona, a 9,8% uważa, że zdecydowanie brak jest takiej pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.

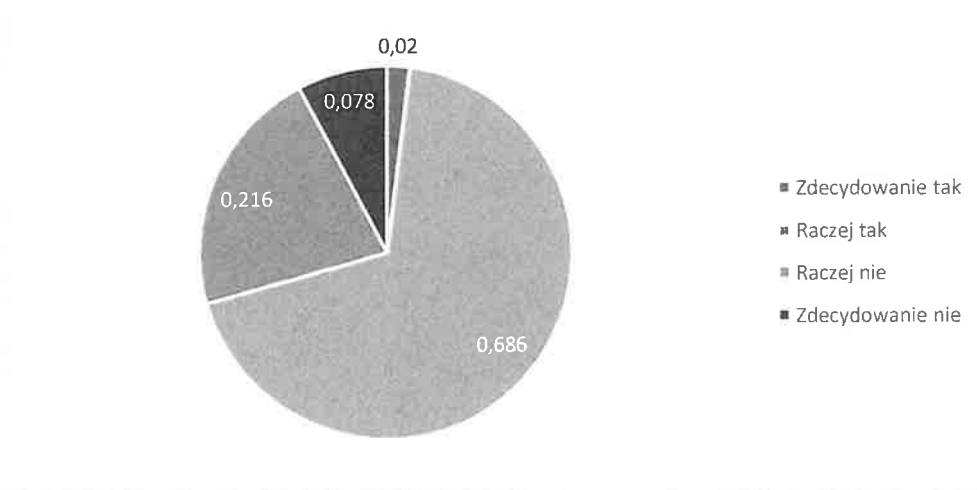
Ocena pomocy dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Dostępność do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy Trzebiechów została oceniona na poziomie 68,6%. Z kolei 21,6% respondentów twierdzi, że nie posiada odpowiedniego dostępu do placówek opieki zdrowotnej, 7,8% badanych jest zdania, że zdecydowanie brak jest takiego dostępu.

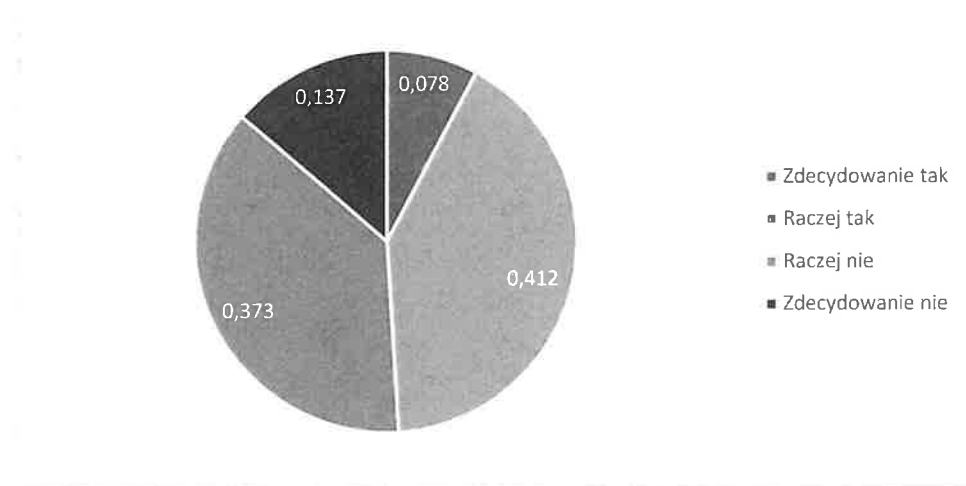
Ocena dostępności do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Działania podejmowane na rzecz aktywizacji osób starszych w opinii respondentów są podzielone. Połowa z nich (51%) twierdzi, że takie działania nie są podejmowane (13,7% - zdecydowanie nie, 37,3% - raczej nie). Z kolei pozostali są zdania, że gmina podejmuje działania na rzecz aktywizacji osób starszych (7,8% - zdecydowanie tak, 41,20% - raczej tak).

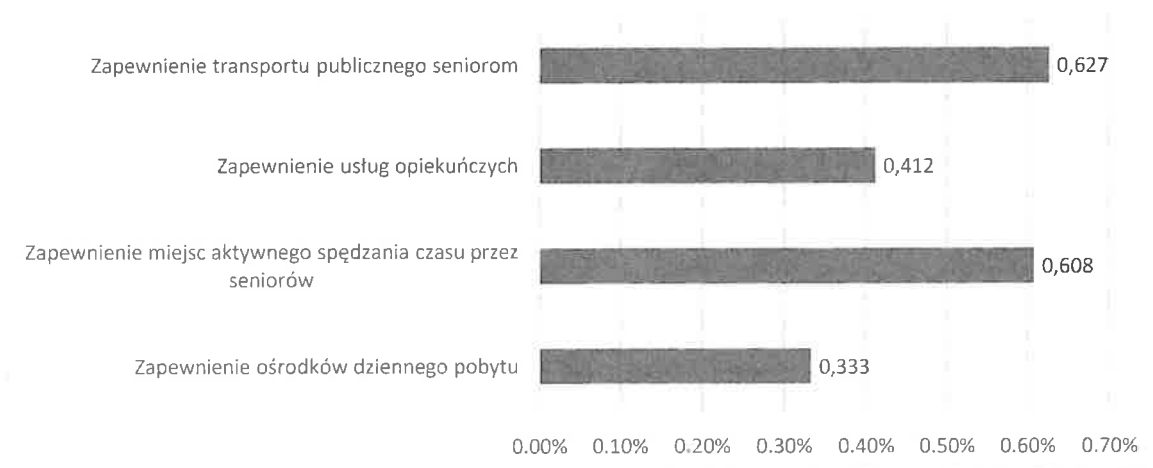
Ocena działań podejmowanych na rzecz aktywizacji osób starszych w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Spośród działań, które należałoby podjąć na rzecz seniorów respondenci wskazali przede wszystkim zapewnienie transportu publicznego (62,7%) oraz zapewnienie miejsc aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów (60,8%). W dalszej kolejności wskazano na potrzebę zapewnienia usług opiekuńczych (41,20%) oraz potrzebę zapewnienia ośrodków dziennego pobytu na terenie gminy (33,3%).

Działania aktywizacyjne, które należałoby podjąć na rzecz seniorów w opinii respondentów

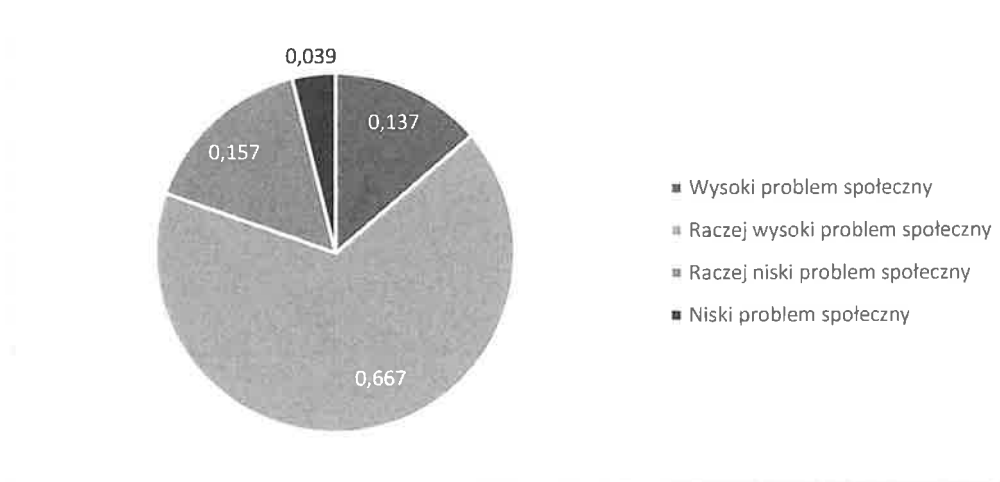

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Problem uzależnień jest zjawiskiem coraz częstszym, które można uznać za poważny problem społeczny. W gminie Trzebiechów aż 66,7% respondentów jest zdania, że uzależnienia

stanowią raczej wysoki problem społeczny, a 13,7% badanych twierdzi, że jest to zdecydowanie wysoki problem, jaki dostrzega się w gminie. Z kolei 15,7% osób uznaje uzależnienia za raczej niski problem społeczny, a niewielki odsetek badanych (3,9%) za niski problem społeczny.

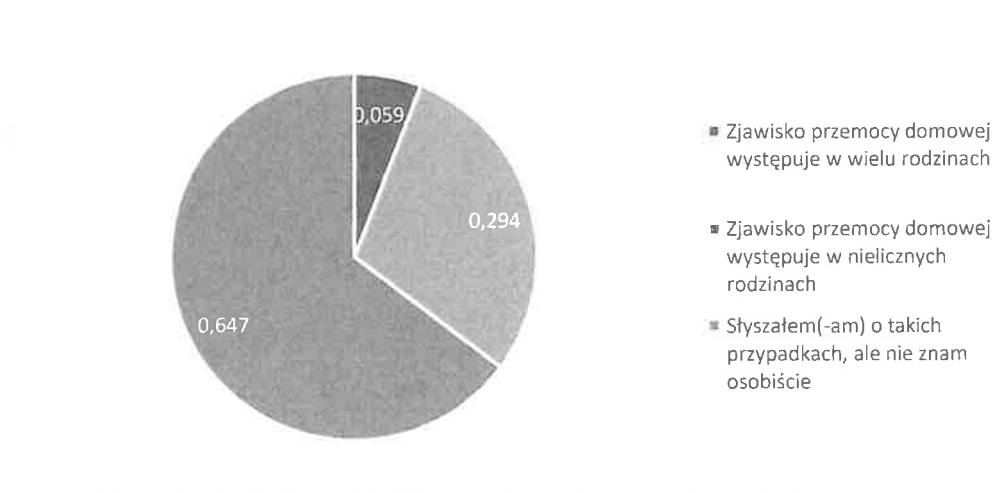
Ocena występowania zjawiska uzależnień na terenie gminy Trzebiechów w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W przypadku występowania zjawiska przemocy w rodzinie opinia respondentów jest wskazuje na to, że zjawisko przemocy występuje na terenie gminy (64,7%), ale bezpośrednio nie dotyczy ankietowanych osób. z kolei 5,9% badanych jest zdania, że zjawisko przemocy występuje w wielu rodzinach, a 29,40% uważa, że dotyczy niewielu rodzin z terenu gminy Trzebiechów.

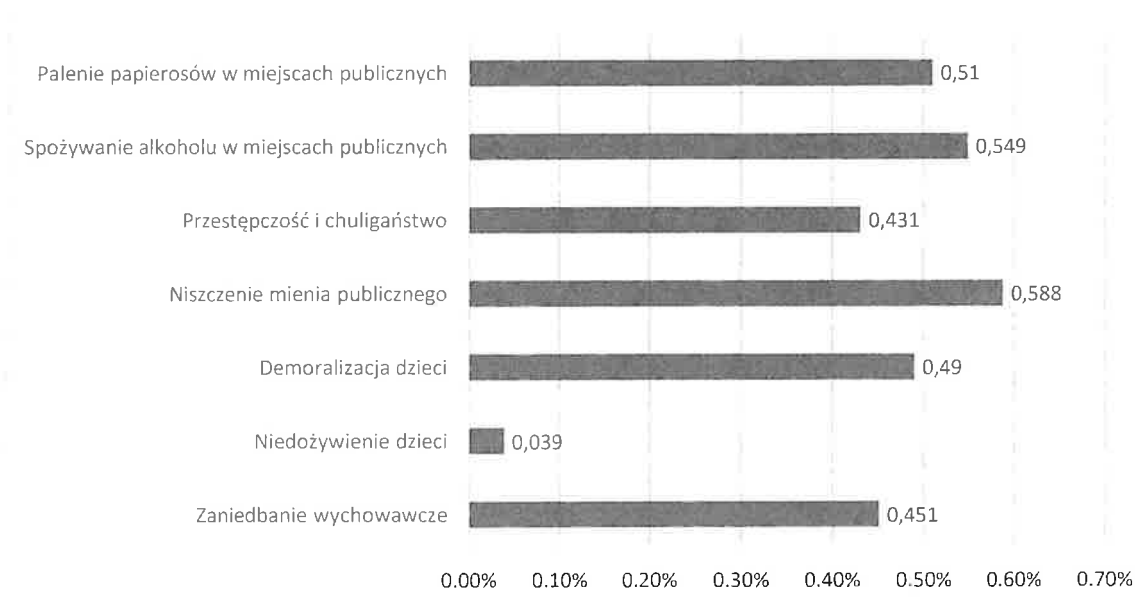
Ocena występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Do negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy Trzebiechów w odniesieniu do dzieci i młodzieży zaliczono przede wszystkim niszczenie mienia publicznego (58,8%), spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (54,9%) oraz palenie papierosów w miejscach publicznych (51%). W dalszej kolejności dostrzegalnym problemem społecznym jest demoralizacja młodzieży (49%), zaniedbania wychowawcze (45,1%) oraz przestępczość i chuligaństwo (43,1%). Do problemów społecznych o najniższej randze dotyczących dzieci i młodzieży należy niedożywienia dzieci (3,9%).

Negatywne zjawiska społeczne występujące na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Na poniższym wykresie przedstawiono odpowiedzi respondentów dotyczące najważniejszych działań, jakie należałoby podjąć w celu minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych w opinii respondentów. Badane osoby zwróciły szczególną uwagę w większości na potrzebę: zwiększenia dostępu do lekarzy specjalistów (52,9%), poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, poprzez likwidację barier architektonicznych (45,1%), podjęcie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy (43,1%), a także inwestycje w infrastrukturę drogową, kanalizacyjną i wodociągową (37,3%), przeciwdziałanie uzależnieniom (31,4%) i większą potrzebę organizacji imprez, które będą miały na celu integrację mieszkańców gminy (31,4%).

Najważniejsze działania, jakie należałoby podjąć w celu minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

IV. Zjawisko wykluczenia społecznego w gminie Trzebiechów

Wykluczenie społeczne to sytuacja, w której dana jednostka będąca członkiem społeczeństwa nie może normalnie uczestniczyć w działaniach obywateli tego społeczeństwa, przy czym ograniczenie to nie wynika z jej wewnętrznych przekonań, ale znajduje się poza kontrolą wykluczonej jednostki. Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym i w praktyce oznacza niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym jak i kulturowym, w wyniku braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprivacji potrzeb. Wykluczenie społeczne dotyka różnych ludzi i różne są jego przyczyny. Niekiedy niepełnosprawność, ubóstwo i brak pracy, a niekiedy problemy rodzinne. Realizacja polityki społecznej powinna dążyć do diagnozowania osób zagrożonych izolacją i wykluczeniem społecznym, jak również podejmować działania w celu eliminacji tych zjawisk.

Istotnym elementem polityki społecznej gminy Trzebiechów powinno być położenie nacisku na walory społeczno-gospodarcze oraz przeciwdziałanie zjawiskom – przede wszystkim ubóstwa, przestępczości, ochrony rodzin przeżywających trudności i problemów osób starszych, a w dalszej kolejności zjawiskom bezrobocia. Skupienie podejmowanych działań na grupie klientów pomocy społecznej oraz wyznaczanie odpowiednich standardów korzystania z pomocy społecznej skutkować będzie odpowiednim poziomem realizacji zadań ustawowych. Koncentrowanie się głównie na osobach potrzebujących pomocy i wsparcia przyczyni się do poprawy warunków życiowych mieszkańców gminy. Realizacja odpowiednich działań w ramach świadczenia pomocy na rzecz osób starszych wydaje się jednym z kluczowych zadań wymaganych od GOPS w Trzebiechowie oraz samorządu lokalnego.

Należy ponadto przeanalizować sytuację demograficzną, która generuje zmiany uwarunkowań społecznych. Struktura społeczna zmienia się, ponieważ przeważa liczba osób starszych. To istotny sygnał na przyszłość, ponieważ będzie świadczył o możliwościach rozwojowych gminy. Wydaje się zasadne podjęcie odpowiednich kroków w celu uświadamiania społeczeństwa o randze problemu, a także ważne jest znalezienie odpowiednich rozwiązań wspierających osoby zależne, starsze, potrzebujące pomocy. Oprócz „sąsiedzkiej pomocy” należy dążyć do zapewnienia odpowiedniego wsparcia instytucjonalnego. Osoby starsze, schorowane, niepracujące, które potrzebują pomocy i wsparcia (a często wstydzą się przyznać

do tego) najbardziej narażone są w gminie na izolację społeczną.

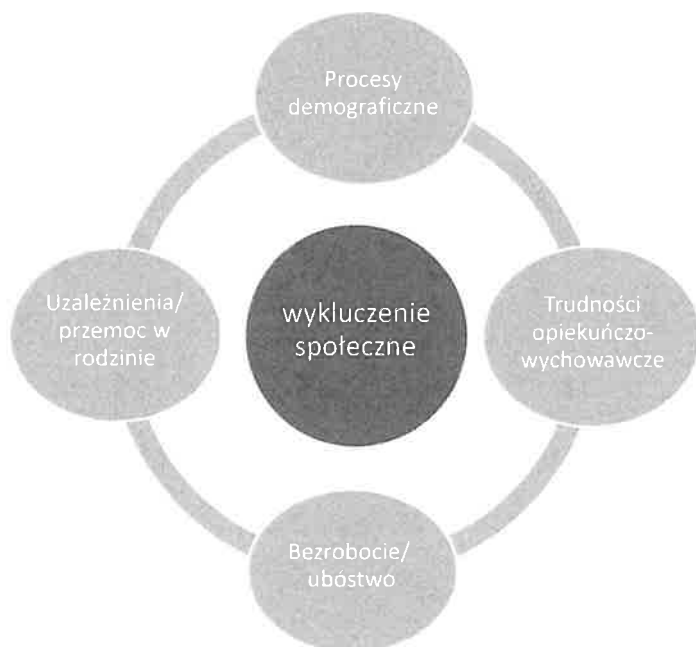
Podstawowym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021-2026 jest podjęcie i prowadzenie aktywizacji społecznej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bądź izolacją społeczną oraz przeciwdziałanie zasygnalizowanym problemom społecznym wraz z ich przewidywaniem i konstruowaniem odpowiednich rozwiązań. Zwrócenie uwagi na problematyczne kwestie społeczne pozwoli na osiągnięcie lepszych efektów w dalszej perspektywie, co w konsekwencji wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców całej gminy.

Główne problemy społeczne w gminie Trzebiechów dotyczą przede wszystkim następujących grup osób:

1. Osoby z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze (dzieci z tych rodzin oraz ich rodzice).
2. Osoby starsze, często borykające się z chorobą i osamotnieniem (w tym również osoby niepełnosprawne).
3. Osoby bezrobotne, w tym głównie osoby długotrwale bezrobotne.
4. Osoby borykające się z problemem uzależnień, jak również doświadczające przemocy w rodzinie.

Problemy zostały podzielone na 4 sekcje, ponieważ w obrębie występowania pojedynczych problemów społecznych nawiązują do pozostałych i wzmacniają prawdopodobieństwo ich wystąpienia. Można tutaj mówić także o sieci współzależności problemów społecznych pomiędzy poszczególnymi sekcjami lub w sposób całościowy o schemacie problemów społecznych.

Problemy społeczne

Źródło: Opracowanie własne

V. Uszczegółowienie problemów społecznych w kontekście celów

Najważniejsze problemy społeczne na terenie gminy Trzebiechów dotyczą kilku głównych kwestii, które prezentowane są na poniższym schemacie. Należy podkreślić, że występowanie każdego problemu sprzężone jest z pozostałymi sprawami społecznymi, wzajemnie na siebie oddziałujących.

Najważniejsze problemy społeczne w gminie Trzebiechów

Źródło: Opracowanie własne

Rozwiązywanie problemów społecznych wymaga dokładnego ich zrozumienia, poznania ich genezy, przebiegu, aby skutecznie im przeciwdziałać. Poniżej prezentowane są sugerowane rozwiązania w kontekście zdiagnozowanych problemów społecznych.

Kontrolowanie procesów starzenia się społeczeństwa

Jednym z najważniejszych problemów z jakim boryka się gmina jest problem starzejącego się społeczeństwa, które potrzebuje większego wsparcia i pomocy ze strony państwa. Osoby starsze najczęściej pozostają same, bez opieki rodziny i najbliższych. Często borykają się z problemami zdrowotnymi, do tego dochodzą problemy życia codziennego, np. brak możliwości swobodnego przemieszczania się, robienia zakupów, załatwiania spraw urzędowych. Osobom starszym często dokuczają samotność i odizolowanie od społeczeństwa. W chwili obecnej, w dobie pandemii, ten problem pogłębia się, nasila i rozszerza. Pomimo dużego wsparcia dla seniorów ze strony państwa i pomocy życzliwych ludzi, wciąż stanowią oni grupę najbardziej narażonych osób na izolację i wykluczenie społeczne. Dlatego należy ukierunkować działania polityki społecznej w dużej mierze na rzecz osób starszych. Oprócz zapewnienia podstawowej opieki medycznej należy rozwijać usługi opiekuńcze, poszerzać ofertę kulturalną dla seniorów, jak również stale monitorować potrzeby tej grupy. Plan rozwoju gminy powinien uwzględniać fakt, że zwiększa się zapotrzebowanie na opiekunów osób starszych czy instytucji zajmujących się opieką nad osobami starszymi. Ważna jest odpowiednia realizacja polityki senioralnej, prowadząca do zaspokojenia ich podstawowych potrzeb, integracji ze społeczeństwem, jak również zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa, stabilizacji i poczucia bycia potrzebnym.

Wspieranie rodzin przeżywających trudności

Przyczyną występowania problemów rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze może być szereg czynników, które w różnorodny sposób wpływają na dysfunkcyjne ich funkcjonowanie. Najczęściej z powodu ubóstwa, bezrobocia czy nadużywania alkoholu rodziny nie są w stanie samodzielnie i na odpowiednim poziomie prowadzić gospodarstwo domowe. Takie zachowania wiążą się z problemami opiekuńczymi, narastającą agresją, niezadowolaniem, rodzeniem nowych konfliktów i pogłębianiem braku więzi rodzicielskich. Bezradność i brak wsparcia mogą doprowadzić do wykluczenia społecznego całych rodzin. W tym wszystkim cierpią również dzieci, które nie mają dobrych

wzorców, nie posiadają poczucia bezpieczeństwa, co często rodzi w nich patologiczne zachowania. Wsparcie skierowane do tych rodzin powinno przede wszystkim opierać się na budowaniu odpowiednich relacji rodzinnych, utrwalaniu więzi ich łączących, a dopiero w kolejnym etapie udzielanie im wsparcia finansowego na przewyższanie codziennych trudności. Należy dążyć do usamodzielniania się takich rodzin, a nie jeszcze większej ich uzależnienia od pomocy społecznej. Zasadne jest w dalszym ciągu wsparcie kierowane w postaci asystenta rodzina, jak również niesienia pomocy specjalistycznej, np. psychologa. Potrzeba jest budowania grup wsparcia oraz otoczenia opieką dzieci w przewyższaniu trudności życiowych. Praca z rodzinami przeżywającymi trudności jest długofalowym procesem, jednak należy dążyć do minimalizacji negatywnych zjawisk w samych rodzinach, aby budować odpowiedzialne, świadome i solidne podstawy społeczeństwa.

Zjawisko uzależnienia i przemocy w rodzinie

Zjawisko uzależnienia i przemocy w rodzinie to niepożądane stany, które najczęściej występują łącznie i wzajemnie na siebie oddziałują. Alkohol rodzi najczęściej przemoc fizyczną, a sprawcy przemocy, bez odpowiedniego i specjalistycznego wsparcia, żyją w „błędnym kole” niezaradności, pretensji, żalu i bezradności. Oczywiście przyczyn stosowania przemocy, jak i jej rodzajów, jest bardzo dużo. W obecnym czasie słyszy się coraz więcej o stosowaniu przemocy w rodzinach i nadużywaniu alkoholu. Pandemia, zamknięcie w domu, pewnego rodzaju izolacja, jak również niestabilna sytuacja na rynku pracy mogą przyczynić się do wzrostu wskaźnika uzależnień, stosowania przemocy czy wzrostu przestępczości. Należy stale monitorować sytuację społeczną mieszkańców gminy, aby w sposób szybki i efektywny zapobiegać powstawaniu niepożądanych zachowań społecznych. W dalszym ciągu należy udzielać wsparcia psychologicznego i terapeutycznego osobom uzależnionym, jak również prowadzić szereg akcji o charakterze profilaktycznym. Przyczyną uzależnień, jak i stosowania przemocy, jest często bezradność. Ona też doprowadza do innych problemów rodzinnych, np. problemów opiekuńczo-wychowawczych. Należy zatem przeciwdziałać bezradności, poprzez uświadamianie społeczeństwa, wskazywanie im alternatywnych dróg rozwiązywania problemów, terapie w grupach wsparcia, pomoc w przewyższaniu zdiagnozowanych trudności itp.

Walka z bezrobociem i przeciwdziałanie ubóstwu

Jednym z mniejszych problemów społecznych gminy Trzebiechów jest samo bezrobocie, jednak poziom bezrobocia (jako wartość) nie wpływa na to, że brak jest lub występuje ograniczona liczba innych problemów społecznych. Jednym z dostrzegalnych problemów jest duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, które najczęściej jest wynikiem bezrobocia lub niestabilnej sytuacji na rynku pracy. Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do wyeliminowania, w perspektywie długofalowej może dotyczyć osób, które obecnie znajdują się w wieku przedprodukcyjnym. Konieczna jest aktywizacja mieszkańców długotrwale bezrobotnych oraz pomoc w znalezieniu pracy, udzielenie wsparcia i przedstawienie korzyści stojących za podjęciem pracy formalnej, która zapewnia ubezpieczenie na przyszłość oraz udokumentowaną ciągłość kariery zawodowej, przydatnej w przypadku ubiegania się o lepszą pracę zawodową. Istotne jest również wspieranie kobiet i uświadamianie im, że każda dłuższa przerwa w zatrudnieniu ma wpływ na ich życie zawodowe. Należy dążyć do aktywizacji kobiet oraz dać im wsparcie i możliwość pogodzenia życia zawodowego z prywatnym. Korzystanie z pomocy społecznej w formie pobierania zasiłków jest wskaźnikiem radzenia sobie z podstawowymi potrzebami życiowymi. Długotrwale pobieranie świadczeń socjalnych może wywoływać wyuczoną bezradność i prowadzić do ubóstwa. Ograniczenie liczby i wysokości zasiłków może pobudzić aktywizację zawodową i społeczną, warto więc dla najbardziej potrzebujących osób przygotowywać programy przystosowawcze, aby same potrafiły zadbać o swoją sytuację materialną. Konieczne jest dopasowanie do potrzeb odpowiednich działań socjalnych i umiejętne dysponowanie wsparciem finansowym.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu

Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem o negatywnym wydźwięku społecznym, może prowadzić bowiem do innych problemów społecznych, nasilać marginalizację społeczną, izolację, a w efekcie stygmatyzację. Istotne jest eliminowanie wszelkich zjawisk niepożądanych poprzez otoczenie opieką i wsparciem szczególnie grup osób narażonych na wykluczenie społeczne. Konieczne jest, aby wymieniane powyżej grupy aktywizować pod kątem społeczno – kulturowym, by nie dopuścić do ich izolacji, marginalizacji czy wykluczenia. Najcenniejszym działaniem przeciwdziałającym wymienionym zjawiskom oraz rozprzestrzenianiu się ich będzie zatem aktywizacja społeczna. Może być ona rozumiana bardzo szeroko, jednakże jej głównym celem jest wyprowadzenie osób zagrożonych z wykluczenia społecznego i włączenie

do aktywnego życia społecznego. W walce z wykluczeniem społecznym muszą wziąć udział wszystkie organizacje i instytucje w gminie, a działania powinny być ukierunkowane wielotorowo i docierać do jak największej liczby mieszkańców.

VI. Cele strategiczne i operacyjne

Zaplanowane działania w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021-2026 służyć mają minimalizowaniu zdiagnozowanych problemów społecznych na terenie gminy. Dodatkowo wyznaczają kierunek funkcjonowania systemu pomocy społecznej, współpracy instytucji i organizacji pozarządowych oraz aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych.

Głównym celem Strategii jest aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Strategiczne cele składające się na cel główny, konieczne do osiągnięcia, a oparte na wnikliwej analizie i wyważeniu problemów społecznych, pod kątem ich natężenia i znaczenia, zostały przedstawione w poniższej tabeli. Realizacja polityki społecznej w kontekście zdiagnozowanych problemów społecznych, w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów zakłada następujące cele strategiczne, którym towarzyszą odpowiednio sformułowane cele operacyjne.

Cele strategiczne i operacyjne

Cel strategiczny I		
Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz wzmacnianie ich aktywności społecznej		
Cele operacyjne		
Promocja i wspieranie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.	Udzielanie wsparcia i zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz rozwój wsparcia instytucjonalnego.	Realizacja polityki „Dostępność Plus” adresowanej m.in. do osób starszych i niepełnosprawnych.
Cel strategiczny II		
Wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju		
Cele operacyjne		
Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia, opieki i oferty spędzania czasu wolnego.	
Cel strategiczny III		

Wspieranie mieszkańców w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego		
Cele operacyjne		
Rozwijanie systemu wsparcia dla osób borykających się z problemem alkoholowym i stosowaniem przemocy w rodzinie.	Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie.	Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
Cel strategiczny IV		
Wspieranie osób nieaktywnych zawodowo, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet		
Cele operacyjne		
Udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.	Podnoszenie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych.	Wsparcie instytucjonalne w procesie zwiększania aktywności zawodowej kobiet.

Źródło: Opracowanie własne

VII. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021-2026 jest dokumentem, który wyznacza kierunki działań w obszarze społecznym, a w szczególności w ramach działań skierowanych na przewyżczenie problemów oraz występujących deficytów społecznych. W tym zakresie konieczne jest zachowanie jego spójności z dokumentami strategicznymi, które wyznaczają działania w ramach rozwoju gminy, a także w kontekście zdiagnozowanych obszarów wymagających interwencji. Dotyczy to dokumentów strategicznych na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim. W poniższym zestawieniu uwzględniono najważniejsze dokumenty strategiczne, z którymi cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021-2026 zachowują zgodność.

- Poziom gminny
 - * Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Trzebiechów na lata 2017-2023
 - * Strategia Rozwoju Gminy Trzebiechów na lata 2015-2022
- Poziom powiatowy
 - * Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Zielonogórskim na lata 2016-2022

➤ Poziom wojewódzki

* Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

VIII. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwydatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju gminy. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zmniejszająca się liczba osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ Obniżenie się poziomu bezrobocia, ➤ Stabilna sytuacja osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, ➤ Rozwój gospodarczy gminy, ➤ Dostęp do placówek oświatowych, kulturalnych i sportowych, ➤ Aktywna działalność instytucji kulturalno-sportowych, ➤ Aktywna działalność i dobra współpraca samorządu z organizacjami społecznymi, ➤ Dostęp do podstawowej opieki medycznej i realizacja programów profilaktycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zmniejszanie się liczby ludności w gminie, ➤ Ujemne saldo migracji, ➤ Występowanie zjawisk dziedziczenia bezrobocia, ➤ Postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ➤ Wyuczona bezradność, roszczeniowość części mieszkańców, ➤ Niewystarczająco rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego, ➤ Niewystarczająco rozwinięta sieć usług opiekuńczych, ➤ Mała liczba miejsc pracy na terenie gminy, ➤ Brak organizacji grup wsparcia

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktywna działalność GOPS w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, ➤ Funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej w Trzebiechowie. ➤ Powstanie Żłóbka Gminnego. 	na terenie gminy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozbudowa infrastruktury społeczno-kulturalnej i zwiększenia oferty kulturalnej, ➤ Możliwość szybkiej i efektywnej reakcji na problemy społeczne, ➤ Rozwój działalności lokalnej, ➤ Rozwój turystyki i agroturystyki, ➤ Zwiększenie integracji społecznej mieszkańców, ➤ Stosowanie aktywnych narzędzi aktywizacji bezrobotnych, ➤ Rozbudowa usług społecznych świadczonych przez GOPS, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ➤ Występowanie „szarej strefy” jako atrakcyjnego miejsca pracy, ➤ Utrwalające się uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, ➤ Pogłębiająca się izolacja społeczna osób ubogich i wykluczonych, ➤ Pogłębiające się problemy społeczne wśród osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych. ➤ społeczno-ekonomiczne skutki pandemii ➤ niestabilne prawo ➤ brak środków finansowych ➤ brak odpowiedniej kadry i problem wypalenia zawodowego

Źródło: Opracowanie własne

IX. Misja i wizja

Misją, jaka wypływa ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021-2026 jest wdrażanie efektywnych działań z zakresu polityki społecznej w gminie. Misja wpływa na strukturę celów, czyli typowanie obszarów strategicznych i celów strategicznych, tym samym tworząc wizję realizowania niniejszej polityki.

MISJA

Gmina Trzebiechów to miejsce odpowiednich warunków do życia i rozwoju, zapewniające wsparcie osobom starszym i niepełnosprawnym oraz pomoc rodzinom przeżywającym trudności, gdzie podejmowane są działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu poprzez kreowanie gminnej polityki społecznej w kierunku poszerzania oferty dla seniorów, dzieci i rodzin, a także integrowania społeczności lokalnej.

WIZJA

Gmina Trzebiechów stwarza mieszkańcom możliwości rozwoju oraz skutecznie przeciwdziała zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Misją gminy Trzebiechów jest dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu najsłabszych grup społecznych, wykorzystując aktywność i współpracę organizacji, instytucji i społeczności lokalnej. Założenia te korespondują z wizją, iż gmina chce być gminą bezpieczną, przyjazną dla mieszkańców, otwartą na oczekiwania społeczności lokalnej. Wizja ta ma być wypełniana przez zapewnienie jak najlepszych warunków do życia i rozwoju. Priorytetowym zadaniem władz gminy jest przede wszystkim pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i ochrona przed pogłębianiem się niekorzystnych zjawisk społecznych, które występują na terenie gminy.

X. Kierunki interwencji

Elementem rozwiązywania problemów społecznych jest wdrażanie polityki społecznej, zwanej też polityką socjalną. Polityka ta polega na celowej działalności państwa i innych podmiotów w kształtowaniu warunków życia i pracy ludzi oraz stosunków międzyludzkich. Jej celem jest zaspokojenie potrzeb indywidualnych i społecznych. Polityka społeczna dotyczy m.in.: spraw rodzinnych, zatrudnienia, kształcenia, wyżywienia, mieszkania, kultury, ochrony zdrowia, organizacji wypoczynku i turystyki, walki z patologiami społecznymi.

W kontekście diagnozy głównych problemów i negatywnych zjawisk społecznych występujących w gminie Trzebiechów, sformułowano następujące kierunki interwencji (działań), które mają przyczynić się do realizacji założonych celów strategicznych.

Kierunki działań w ramach realizacji I celu strategicznego

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny I			
Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz wzmacnianie ich aktywności społecznej			
1. Świadczenie pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	- liczba rozeznaczonych osób starszych i niepełnosprawnych potrzebujących wsparcia na podstawie wywiadu środowiskowego (≥ 100 os./rok) - liczba osób objętych wsparciem finansowym i niefinansowym (≥ 100 os./rok)	300-450 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa), środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
2. Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych.	- liczba udzielonych świadczeń z tytułu niepełnosprawności w postaci zasiłków pielęgnacyjnych (≥ 1900 świadczeń/rok) - liczba udzielonych świadczeń pielęgnacyjnych (≥ 300 /rok) - liczba udzielonych świadczeń w formie specjalnego zasiłku opiekuńczego (≥ 90 /rok) - liczba udzielonych świadczeń w formie zasiłków dla opiekunów (≥ 90 /rok)	800 tys. – 1 mln /rok	Środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa)
3. Podejmowanie współpracy z innymi instytucjami, organizacjami społecznymi w celu umożliwienia	- liczba organizacji i rodzaj współpracy (≥ 1 /rok) - liczba organizacji wspólnych działań na rzecz osób starszych i	1-2 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny I			
Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz wzmacnianie ich aktywności społecznej			
osobom starszym i niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.	niepełnosprawnych (np. piknik, koncert, wydarzenie kulturalne) ($\geq 1/\text{rok}$)		
4.Zwiększenie usług opiekuńczych i specjalistycznych, w tym te świadczone w domu osób starszych i przewlekle chorych.	- liczba usług opiekuńczych ($\geq 10/\text{rok}$) - liczba specjalistycznych usług opiekuńczych ($\geq 1/\text{rok}$)	45-60 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
5. Znoszenie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej.	- liczba zniesionych barier komunikacyjnych, cyfrowych i architektonicznych wynikających z potrzeb osób o szczególnych potrzebach ($\geq 2/\text{rok}$)	50-100 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
6.Propagowanie aktywności społecznej poprzez organizację działań na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych (np. zajęcia, spotkania, festyny, prelekcje, warsztaty profilaktyczne, Uniwersytet III Wieku, zespół folklorystyczny).	- liczba działań na rzecz promowania aktywności ($\geq 1/\text{rok}$) - liczba programów wsparcia ($\geq 1/\text{rok}$) - liczba osób biorących udział w propagowaniu aktywności społecznej ($\geq 50/\text{rok}$)	15-20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
7.Organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych potrzebujących pomocy i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	- liczba wolontariuszy ($\geq 1 \text{ os./rok}$) - liczba działań wolontariackich ($\geq 1/\text{rok}$)	2-5 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
8.Uruchomienie opieki instytucjonalnej dla osób starszych (np. dzienny dom pobytu, klub seniora).	- liczba powstałych instytucji (≥ 1)	800 tys.- 1 mln	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Źródło: Opracowanie własne

Okres realizacji działań: 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie, Urząd Gminy Trzebiechów.

Partnerzy: organizacje pozarządowe, lokalni pracodawcy, instytucje kultury i opieki zdrowotnej.

Kierunki działań w ramach realizacji II celu strategicznego

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny II			
Wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju			
1. Podejmowanie działań na rzecz pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej (wsparcie finansowe i niefinansowe).	- liczba rodzin objętych wsparciem finansowym (≥ 60 /rok) - liczba rodzin objętych wsparciem niefinansowym (≥ 30 /rok)	60-70 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa), inne środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
2. Organizowanie pomocy dla rodziców borykających się z trudnościami opiekuńczymi i wychowawczymi (wsparcie asystenta rodziny).	- liczba osób korzystających ze wsparcia asystenta rodziny (≥ 6 /rok)	30-35 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
3. Inicjowanie działań mających na celu wspieranie dzieci z rodzin, gdzie występują problemy wychowawcze i opiekuńcze (np. świetlice, ferie, zajęcia pozaszkolne)	- liczba dzieci objętych wsparciem (≥ 150 /rok)	20-30 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
4. Organizacja specjalistycznej pomocy	- liczba zorganizowanych grup wsparcia (≥ 1 /rok)	25-50 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny II			
Wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju			
psychologicznej oraz grup wsparcia dla osób przeżywających trudności	- liczba godzin wsparcia psychologicznego (≥ 60 h/rok) - liczba osób objętych wsparciem (≥ 25 os./rok)		pozyskane w miarę możliwości
5. Realizacja w placówkach edukacyjnych tematyki dotyczącej przygotowania do życia w rodzinie, a także profilaktyki uzależnień.	- liczba przeprowadzonych spotkań, kampanii, warsztatów (≥ 1 /rok) - liczba uczniów objętych wsparciem (≥ 300 os./rok)	5-10 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Źródło: Opracowanie własne

Okres realizacji działań: 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie, Urząd Gminy Trzebiechów, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiechowie, Trzebiechowski Ośrodek Kultury, placówki edukacyjne.

Partnerzy: instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kluby sportowe.

Kierunki działań w ramach realizacji III celu strategicznego

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny III			
Wspieranie mieszkańców w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego			
1. Przeciwdziałanie kumulacji negatywnych zjawisk społecznych w rodzinach dysfunkcyjnych (profilaktyka)	- liczba kampanii profilaktycznych (≥ 1 /rok) - organizacja spotkań, festynów rodzinnych jako forma spędzania czasu	3-5 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny III			
Wspieranie mieszkańców w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego			
uzależnienia, przemocy domowej).	wolnego bez nałogów (≥ 1 /rok)		
2. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, organizowanie w szkołach spotkań edukacyjnych z rodzicami i uczniami o zagrożeniu wynikających z uzależnień.	- liczba osób objętych wsparciem (≥ 300 /rok) - liczba projektów promocyjnych i informacyjnych (≥ 1 /rok)	3-5 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
3. Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego	- liczba udzielonych porad (≥ 40 /rok)	20-30 tys./rok	Środki własne
4. Realizowanie działań objętych Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (m.in. paczki świąteczne, imprezy integracyjne w szkołach, dofinansowanie inicjatyw stowarzyszeń itp.)	- liczba osób objętych wsparciem (≥ 20 /rok)	30-40 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
5. Realizacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego	- liczba osób objętych wsparciem (≥ 10 /rok)	2-5 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
6. Propagowanie wśród mieszkańców postaw prozdrowotnych,	- liczba kampanii promocyjnych (≥ 1 /rok),	2-5 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny III			
Wspieranie mieszkańców w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego			
w tym aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia.	- liczba osób objętych wsparciem (≥ 100 /rok)		w miarę możliwości
7. Zwiększenie dostępności w gminie do usług medycznych na poziomie specjalistycznym.	- liczba udzielonych form wsparcia (≥ 1 /rok)	50-60 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
8. Organizacja specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	- liczba osób objętych wsparciem (≥ 20 os./rok) - liczba dzieci objętych wsparciem (≥ 20 os./rok)	10-20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Źródło: Opracowanie własne

Okres realizacji działań: 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie, Urząd Gminy Trzebiechów, Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Partnerzy: instytucje kultury, organizacje pozarządowe, Sołtysi i Rady Sołeckie, placówki edukacyjne.

Kierunki działań w ramach realizacji IV celu strategicznego

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny IV			
Wspieranie osób nieaktywnych zawodowo, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet			
1. Udzielanie osobom bezrobotnym wsparcia finansowego i niefinansowego w postaci zasiłków.	- liczba osób korzystających ze wsparcia (≤ 50 os./rok)	100-200 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne (dotacja z budżetu państwa), środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
2. Wspieranie osób bezrobotnych podejmujących własną działalność gospodarczą.	- liczba osób zakładających własną działalność gosp. ze środków na rozpoczęcia działalności (≥ 1)	20-40 tys.	Środki PUP
3. Tworzenie miejsc pracy w ramach organizacji pożytku publicznego, prac społecznie użytecznych zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o zatrudnieniu socjalnym i staży umożliwiających zdobycie doświadczenia zawodowego.	- liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych (≥ 10 os./rok) - liczba osób skierowanych na staże (≥ 1 os./rok)	10-15 tys./rok	Środki PUP, środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
4. Aktywizacja zawodowa, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych i kobiet, m.in. poprzez szkolenia zawodowe, doradztwo, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy	- liczba osób bezrobotnych (≤ 50 os./rok)	150-200 tys./rok	Środki PUP, środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
5. Rozwijanie współpracy z Powiatowym Urzędem	- liczba udostępnionych informacji w GOPS i na	x	Środki PUP, środki własne

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny IV Wspieranie osób nieaktywnych zawodowo, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet			
Pracy w Zielonej Górze w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.	stronie internetowej (≥ 4 razy/rok)		
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych.	- liczba i rodzaj współpracy (≥ 1 /rok)	x	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości
7. Podejmowanie współpracy z lokalnymi pracodawcami w celu pozyskiwania informacji o ofertach pracy.	- liczba nawiązanych współpracy (≥ 1 /rok) - liczba udostępnionych informacji na terenie GOPS i na stronie internetowej (≥ 4 /rok)	x	Środki własne
8. Umożliwienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym powrotu do pełnienia ról społecznych poprzez organizowanie współpracy z organizacjami społecznymi i zwiększenie ich aktywności społecznej na rzecz lokalnej	- liczba podjętych działań (≥ 1 /rok) - liczba osób objętych wsparciem (≥ 10 /rok)	5-10 tys./rok	Środki PUP, środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości

Działanie	Wskaźniki	Ramy finansowe (wartości szacunkowe)	Źródła finansowania
Cel strategiczny IV			
Wspieranie osób nieaktywnych zawodowo, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet			
społeczności.			

Źródło: Opracowanie własne

Okres realizacji działań: 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie, Urząd Gminy Trzebiechów.

Partnerzy: placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, Sołtysi i Rady Sołeckie, Powiatowy Urząd Pracy w Zielonej Górze.

XI. Monitoring i Ewaluacja

Koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie.

Prowadzenie bieżących działań z zakresu monitoringu oraz ewaluacji posłuży sprawdzeniu efektywności prowadzonych działań i zebraniu informacji na temat adekwatności celów Strategii w stosunku do potrzeb i priorytetów oraz eliminacji niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie gminy Trzebiechów.

Monitoring będzie prowadzony na podstawie zbierania i analizowania informacji dotyczących działań, które zostały podjęte lub zrealizowane oraz określenie ich wpływu na cele zaplanowane w Strategii. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, posłużą do podejmowania działań korygujących oraz oceny tego, czy realizacja wyznaczonych celów zmierza w słusznym kierunku. Monitorowanie osiąganych wskaźników przyczyni się do sporządzenia charakterystyki uzyskanych efektów oraz ich wpływu na niwelowanie występujących problemów społecznych.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiąganych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu/sprawozdania. Do oceny stopnia wdrożenia Strategii zostaną wykorzystane wskaźniki określone w przyjętych kierunkach działań, a także

dane dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących Strategię i zespół działających w jej realizacji. Wskaźniki monitoringowe mogą być modyfikowane, aby w odpowiedni sposób charakteryzowały przebieg realizacji strategii.

Podsumowując, należy podkreślić, iż zaplanowane działania związane z bieżącym monitoringiem oraz ewaluacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiechów na lata 2021-2026 mają zapewnić aktualność zapisów zawartych w dokumencie oraz ich adekwatność względem występujących problemów społecznych.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów z zakresu polityki społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji rządowej, samorządowej i partnerów społecznych w tym organizacji pozarządowych.